

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► **B** **KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 153/2013,**
19. detsember 2012,
millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete
tehniliste standarditega, mis käsitlevad kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavaid nõudeid
(EMPs kohaldatav tekst)
(ELT L 52, 23.2.2013, lk 41)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/822, 21. aprill 2016	L 137	1	26.5.2016
► <u>M2</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/2311, 21. oktoober 2022	L 307	31	28.11.2022
► <u>M3</u>	Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/818, 28. november 2023	L 818	1	6.3.2024

Parandatud:

- **C1** Parandus, ELT L 185, 11.7.2019, lk 85 (153/2013)

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) nr 153/2013,

19. detsember 2012,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, mis käsitlevad kesksete vastaspoolte suhtes kohaldatavaid nõudeid

(EMPs kohaldatav tekst)

I PEATÜKK

ÜLDOSA

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „alusrisk” – keskse vastaspoole kliiritava kahe või enama vara mittetäielikust korreleeruvast liikumisest tulenev risk;
- 2) „usaldusvahemik” – riskipositsioonide selline muutus protsentides iga finantsinstrumendi puhul, mida kliiritakse kindlaksmääratud tagasivaatelise perioodi suhtes, mida keskne vastaspool peab teatava likvideerimisperioodi jooksul katma;
- 3) „kauba otsesest omandiõigusest tulenev preemia” – füüsilise kauba otsesest omandiõigusest tulenev preemia, mida mõjutavad nii turutingimused kui ka tegurid nagu füüsilise ladustamise kulud;
- 4) „tagatis” – määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 41 osutatud tagatis, mis võib hõlmata alustamise tagatist ja variatsioonitagatist;
- 5) „alustamise tagatis” – keskse vastaspoole saadud tagatis tagatise andnud kliirivate liikmete võimaliku tulevase riskipositsiooni katmiseks ning koostalitleva keskse vastaspoole puhul tagatis, mis on saadud viimasena saadud tagatise ja positsioonide likvideerimise vahelisel ajavahemikul pärast kliiriva liikme või koostalitleva keskse vastaspoole lepinguliste kohustuste täitmata jätmist;
- 6) „variatsioonitagatis” – saadud või makstud tagatis, mis kajastab turuhinna tegelikust muutusest tulenevat praegust riski;
- 7) „ootamatust kohustuste täitmatajätmisest tulenev risk” – risk, mis tuleneb sellest, et vastaspool või emitent jätab lepingulised kohustused täitmata ootamatult, ilma et turul oleks aega suuremat kohustuste täitmatajätmise riski arvesse võtta;

▼B

- 8) „likvideerimisperiood” – selliste tagatiste arvutamiseks kasutatav ajavahemik, mida keskne vastaspool peab vajalikuks, et juhtida kohustusi mittetäitva liikmega seotud riske, ja mille jooksul keskne vastaspool on avatud tururiskile, mis tuleneb kohustusi mittetäitva liikme positsioonide juhtimisest;
- 9) „tagasivaateline periood” – ajaloolise volatiilsuse arvutamiseks kasutatav ajavahemik;
- 10) „negatiivne testitulemus” – testitulemus, mille kohaselt keskse vastaspoole mudel või likviidsusriski juhtimise raamistik ei taga ettenähtud tasemel katet;
- 11) „korrelatsioonirisk” – vastaspoole või emitendiga seotud riskipositsioonist tulenev risk, kui asjaomase vastaspoole antud või asjaomase emitendi välja antud tagatis on tugevas korrelatsioonis tema krediidiriskiga.

II PEATÜKK**KOLMANDA RIIGI KESKSE VASTASPOOLE TUNNUSTAMINE**

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 25)

*Artikkel 2***Keskse vastaspoole tunnustamiseks ESMA-le esitatav teave**

Taotlus kolmandas riigis asutatud keskse vastaspoole tunnustamiseks sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- a) juriidilise isiku täisnimi;
- b) olulist osalust omavate aktsionäride või liikmete tunnusandmed;
- c) loetelu liikmesriikidest, kus kavatakse teenuseid osutada;
- d) kliiritavate finantsinstrumentide liik;
- e) andmed, mis lisatakse ESMA veebisaidile vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artikli 88 lõike 1 punktile e;
- f) andmed tema rahaliste vahendite kohta, sealhulgas vahendite säilitamise vorm ja meetodid ning kaits mehhanismid, sealhulgas rikkumismenetlus;
- g) andmed tagatismeetodite ja tagatisfondi arvutamise kohta;
- h) aktsepteeritava tagatise loetelu;
- i) registreerimist taotleva keskse vastaspoole kliiritavate vääruste jaotus liidu valuutade lõikes, vajaduse korral tulevane prognoositav jaotus;

▼B

- j) taotluse esitamise kuupäevale eelnenud aasta jooksul teostatud stressi- ja järeltestide tulemused;
- k) eeskirjad ja sisekord koos tõenditega selle kohta, et täielikult on täidetud asjaomases kolmandas riigis kohaldatavad nõuded;
- l) andmed ülesannete edasiandmise mis tahes korra kohta;
- m) andmed eraldamiskorra ning vastava õigusliku usaldusväärsuse ja jõustatavuse kohta;
- n) andmed keskse vastaspoole juurdepääsunõuete ning liikmesuse peatamise ja lõpetamise tingimuste kohta;
- o) andmed mis tahes koostalitluskokkuleppe kohta, sealhulgas kolmanda riigi pädevale asutusele esitatud teave kokkuleppe hindamiseks.

III PEATÜKK

ORGANISATSIOONILISED NÕUDED

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 26)

*Artikkel 3***Juhtimiskord**

1. Keskse vastaspoole juhtimiskorra põhipunktidega määratakse kindlaks organisatsiooni struktuur, samuti põhimõtted, protseduurid ja protsessid, mille alusel juhtorgan ja kõrgem juhtkond tegutsevad, sealhulgas järgmine:

- a) juhtorgani ja selle mis tahes komisjoni koosseis, roll ja ülesanded;
- b) juhtkonna roll ja ülesanded;
- c) kõrgema juhtkonna struktuur;
- d) kõrgema juhtkonna ja juhtorgani vahelised aruandlusliinid;
- e) juhtorgani liikmete ja kõrgema juhtkonna määramise kord;
- f) riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja sisekontrolli funktsiooni ülesehitus;
- g) sidusrühmade ees aruandluskohustuse tagamise protsess.

▼B

2. Kesknel vastaspool on asjakohane personal, et täita kõik käesolevast määrusest ja määrusest (EL) nr 648/2012 tulenevad kohustused. Keskne vastaspool ei jaga personali konsolideerimisgrupi teiste üksustega, välja arvatud määruse (EL) nr 648/2012 artikli 35 kohase tegevuse edasiandmise korra alusel.

3. Keskne vastaspool määrab selged, sidusad ja hästi dokumenteeritud vastutusalad. Keskne vastaspool tagab, et riskijuhi, vastavuskontrollijuhi ja tehnoloogiajuhi funktsiooni täidavad erinevad isikud, kelleks on keskse vastaspoole töötajad, kes otseselt vastutavad kõnealuste funktsioonide täitmise eest.

4. Konsolideerimisgruppi kuuluv keskne vastaspool võtab arvesse grupi mis tahes mõju tema juhtimiskorrale, sealhulgas seda, kas ta on piisavalt sõltumatu, et täita oma õiguslike kohustusi eraldiseisva juriidilise isikuna, ja kas tema sõltumatust võib ohustada grupi struktuur või juhtorgani mis tahes liige, kes on ühtlasi ka sama grupi muu üksuse juhtorgani liige. Eelkõige kaalub keskne vastaspool erikorda huvide konfliktide ärahoidmiseks ja juhtimiseks, eriti seoses tegevuse edasiandmise korraga.

5. Kui keskne vastaspool säilitab kahetasandilise juhtorganisüsteemi, jaotatakse juhtorgani roll ja ülesanded, mis on kindlaks määratud käesoleva määrusega ja määrusega (EL) nr 648/2012, vastavalt vajadusele nõukogule ja juhatusale.

6. Riskijuhtimise põhimõtted, protseduurid, süsteemid ja kontrollimeetmed on osa järjepidevast ja ühtsest juhtimisraamistikust, mida vaadatakse läbi ja ajakohastatakse korrapäraselt.

*Artikkel 4***Riskijuhtimis- ja sisekontrollimehhanismid**

1. Kesknel vastaspool on usaldusväärne raamistik kõigi selliste oluliste riskide terviklikuks juhtimiseks, millele keskne vastaspool on või võib olla avatud. Keskne vastaspool kehtestab dokumenteeritud põhimõtted, protseduurid ja süsteemid, et teha kindlaks, mõõta, jälgida ja juhtida selliseid riske. Keskne vastaspool töötab riskijuhtimise põhimõtted, protseduurid ja süsteemid välja nii, et tagada, et kliirivad liikmed nõuetekohaselt juhivad ja maandavad riske, mida nad keskssele vastaspoolele tekitavad.

2. Keskne vastaspool käsitleb terviklikult ja igakülselt kõiki asjaomaseid riske. Need hõlmavad riske, mis tulenevad tema kliirivatele liikmetele ja mida ta oma kliirivatele liikmetele tekitab, ning võimaluste piires klientidega seotud riske, samuti muude selliste üksustega seotud riske, nagu (kuid mitte ainult) koostalitlevad kesksed vastaspoole, väärtipaberiarveldus- ja maksesüsteemid, arvelduspangad, likviidsuse pakkujad, väärtipaberite keskdepositooriumid, keskse vastaspoole teenindatavad kauplemiskohad ja muud oluliste teenuste pakkujad.

▼B

3. Keskne vastaspool töötab välja asjakohased riskijuhtimisvahendid, et juhtida kõiki asjaomaseid riske ja anda nende kohta aru. Kõnealused riskijuhtimisvahendid hõlmavad süsteemi, turu või muu vastastikuse sõltuvuse kindlakstegemist ja juhtimist. Kui keskne vastaspool osutab kliiringuga seotud teenuseid, mille riskiprofiil erineb tema ülesannetest tulenevast riskiprofiilist ja millega võivad kaasneda märkimisväärsed täiendavad riskid, juhib keskne vastaspool kõnealuseid täiendavaid riske nõuetekohaselt. See võib hõlmata keskse vastaspoole osutatavate lisateenuste ja tema põhifunktsioonide õigusliku eraldamist.

4. Juhtimiskorraga tagatakse, et keskse vastaspoole juhtorganil on lõppvastutus ja aruandekohustus seoses keskse vastaspoole riskide juhtimisega. Juhtorgan määratleb, määrab kindlaks ja dokumenteerib keskse vastaspoole asjakohase riskitaluvustaseme ja riskivõtmisvõime. Juhtorgan ja kõrgem juhtkond tagavad, et keskse vastaspoole põhimõtted, protseduurid ja kontrollimeetmed on kooskõlas keskse vastaspoole riskitaluvustaseme ja riskivõtmisvõimega ning nendega on kindlaks määratud, kuidas keskne vastaspool teeb riske kindlaks, annab nende kohta aru ning jälgib ja juhib neid.

5. Keskne vastaspool kasutab usaldusväärset teavet ja kindlaid riskikontrollisüsteeme, et võimaldada kesksel vastaspoolel ja vajaduse korral oma kliirivatel liikmetel ja võimaluse korral klientidel saada õigeaegselt teavet ja nõuetekohaselt kohaldada riskijuhtimise põhimõtteid ja protseduure. Kõnealused süsteemid tagavad vähemalt, et krediidi- ja likviidsusrisi jälgitakse pidevalt keskse vastaspoole ja kliiriva liikme tasandil ning võimaluste piires kliendi tasandil.

6. Keskne vastaspool tagab, et riskijuhtimise funktsiooni täitjal on piisavad volitused, vahendid, oskusteave ja juurdepääs kogu asjakohasele teabele ning et kõnealuse funktsiooni täitja on muudest keskse vastaspoole funktsioonidest piisavalt sõltumatu. Keskse vastaspoole riskijuht rakendab riskijuhtimisraamistikku, sealhulgas juhtorgani kehtestatud põhimõtted ja protseduurid.

7. Kesksel vastaspoolel on asjakohased sisekontrollimehhanismid, et aidata juhtorganil jälgida ja hinnata keskse vastaspoole riskijuhtimise põhimõtete, protseduuride ja süsteemide asjakohasust ja tulemuslikkust. Sellised mehhanismid hõlmavad usaldusväärset haldus- ja raamatupidamiskorda, kindlat vastavuskontrolli funktsiooni ja sõltumatut siseauditi ja valideerimise või läbivaatamise funktsiooni.

8. Keskse vastaspoole finantsaruanded koostatakse kord aastas ning neid auditeerib vannutatud audiitor või audiitorühing Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ⁽¹⁾ tähenduses.

*Artikkel 5***Vastavuskontrolli põhimõtted ja protseduurid**

1. Keskne vastaspool kehtestab, rakendab ja säilitab asjakohased põhimõtted ja protseduurid, et teha kindlaks mis tahes oht, et keskne vastaspool või

⁽¹⁾ ELT L 157, 9.6.2006, lk 87.

▼B

tema töötajad ei täida käesoleva määruse, määruse (EL) nr 648/2012 ja rakendusmääruse (EL) nr 1249/2012 kohaseid kohustusi, samuti sellega seotud riskid, ning kehtestab asjakohased meetmed ja protseduurid, et minimeerida sellist riski ja võimaldada pädevatel asutustel tõhusalt rakendada kõnealuste määruste kohaseid volitusi.

2. Keskne vastaspool tagab, et tema eeskirjad, protseduurid ja mis tahes lepinguline kord on selged ja terviklikud ning tagavad vastavuse käesoleva määrusele, määrusele (EL) nr 648/2012 ja rakendusmäärusele (EL) nr 1249/2012, samuti kõigile muudele kohaldatavatele õiguslikele ja järelevalvenõuetele.

Keskse vastaspoole eeskirjad, protseduurid ja mis tahes lepinguline kord säilitatakse kirjalikult või muul püsival andmekandjal. Kõnealused eeskirjad, protseduurid ja mis tahes lepinguline kord ning muud lisatud dokumendid on täpsed, ajakohastatud ja kergesti kättesaadavad pädevale asutusele, kliirivatele liikmetele ja vajaduse korral klientidele.

Keskne vastaspool määrab kindlaks keskse vastaspoole eeskirjad, protseduurid ja mis tahes lepingulise korra ning analüüsib nende usaldusväärsust. Vajaduse korral taotletakse kõnealuse analüüsi tarbeks sõltumatut õiguslikku arvamust. Keskse vastaspoolel on menetlus, mille alusel pannakse ette ja rakendatakse eeskirjade ja protseduuride muudatusi ning enne mis tahes olulise muudatuse rakendamist konsulteeritakse kõigi asjaomaste kliirivate liikmetega ja esitatakse kavandatud muudatused pädevale asutusele.

3. Eeskirjade, protseduuride ja mis tahes lepingulise korra väljatöötamisel võtab keskne vastaspool arvesse asjaomaseid õiguslikke põhimõtteid, sektoripõhiseid standardeid ja turutavasid ning märgib selgelt, kus sellised tavad on võetud üle keskse vastaspoole, tema kliirivate liikmete ja muude asjaomaste kolmandate isikute õigusi ja kohustusi kajastatavatesse dokumentidesse.

4. Keskne vastaspool teeb kindlaks võimalikud konfliktid õiguslikes küsimustes ja analüüsib neid ning töötab välja eeskirjad ja protseduurid sellistest küsimustest tuleneva õigusliku riski maandamiseks. Vajaduse korral taotleb keskne vastaspool kõnealuse analüüsi tarbeks sõltumatut õiguslikku arvamust.

Keskse vastaspoole eeskirjades ja protseduurides märgitakse selgelt õigus- ja haldusnormid, mida kavatakse keskse vastaspoole tegevuste või toimingute iga aspekti suhtes kohaldada.

Artikkel 6

Vastavuskontrolli funktsioon

1. Keskne vastaspool kehtestab ja säilitab alalise ja tõhusa vastavuskontrolli funktsiooni, mis toimib teistest keskse vastaspoole funktsioonidest sõltumatult. Keskne vastaspool tagab, et vastavuskontrolli funktsioonil on vajalikud volitused, vahendid, oskusteave ja juurdepääs kogu asjaomasele teabele.

Vastavuskontrolli funktsiooni kehtestamisel võtab keskne vastaspool arvesse oma äritegevuse laadi, ulatust ja keerukust ning kõnealuse äritegevuse käigus osutatavate teenuste ja tehtavate toimingute laadi ja ulatust.

▼B

2. Vastavuskontrollijuhil on vähemalt järgmised ülesanded:
- a) jälgib ja korrapäraselt hindab artikli 5 lõike 4 kohaselt võetud meetmete ning selliste meetmete asjakohasust ja tulemuslikkust, mille eesmärk on lahendada keske vastaspoole kohustuste puuduliku täitmisega seotud küsimused;
  - b) kohaldab kõrgema juhtkonna ja juhtorgani kehtestatud vastavuskontrolli põhimõtteid ja protseduure;
  - c) nõustab ja aitab keske vastaspoole teenuste osutamise ja toimingute tegemise eest vastutavaid isikuid, et täita käesoleva määruse, määruse (EL) nr 648/2012 ja rakendusmääruse (EL) nr 1249/2012 kohaseid keske vastaspoole kohustusi ja vajaduse korral muid õiguslikke nõudeid;
  - d) esitab korrapäraselt juhtorganile aruandeid, mis käsitlevad keske vastaspoole ja tema töötajate vastavust käesoleva määrusega, määrusega (EL) nr 648/2012 ja rakendusmäärusega (EL) nr 1249/2012;
  - e) kehtestab protseduurid tõhusate parandusmeetmete võtmiseks kohustuste ja nõuete mittetäitmise korral;
  - f) tagab, et vastavuskontrolli funktsiooniga seotud asjaomased isikud ei ole seotud nende jälgitavate teenuste osutamise või toimingute tegemisega ning et selliste isikute seotud huvide konfliktid tehakse nõuetekohaselt kindlaks ja kõrvaldatakse.

*Artikkel 7***Organisatsiooni struktuur ja aruandlusliinide eraldamine**

1. Keske vastaspool määrab kindlaks juhtorgani, kõrgema juhtkonna ja mis tahes komisjoni koosseisu, rolli ja ülesanded. See kord on selgelt kindlaks määratud ja hästi dokumenteeritud. Juhtorgan kehtestab vähemalt auditikomisjoni ja töötasukomisjoni. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 28 kohaselt loodud riskikomitee on juhtorgani nõuandekomitee.
2. Juhtorganil on vähemalt järgmised ülesanded:
- a) määrata kindlaks keske vastaspoole selged eesmärgid ja strateegiad;
  - b) tõhusalt kontrollida kõrgemat juhtkonda;
  - c) kehtestada asjakohane tasustamispoliitika;
  - d) määrata riskijuhtimise funktsioon ja teostada selle üle järelevalvet;
  - e) teostada järelevalvet vastavuskontrolli funktsiooni ja sisekontrolli funktsiooni üle;
  - f) teostada järelevalvet seoses tegevuse edasiandmise korraga;
  - g) kontrollida vastavust käesoleva määruse, määruse (EL) nr 648/2012 ja rakendusmääruse (EL) nr 1249/2012 kõigile sätetele ning muudele õiguslikele ja järelevalvenõuetele;

▼B

h) anda aru aktsionäridele või omanikele ja töötajatele, kliirivatele liikmetele ja nende klientidele ja muudele asjaomastele sidusrühmadele.

3. Kõrgemal juhtkonnal on vähemalt järgmised ülesanded:

a) tagada keskse vastaspoole tegevuse kooskõla juhtorgani kehtestatud eesmärkide ja strateegiatega;

b) töötada välja ja kehtestada vastavuskontrolli ja sisekontrolli protseduurid, mis aitavad saavutada keskse vastaspoole eesmärke;

c) vaadata sisekontrolli protseduurid korrapäraselt läbi ja testida neid;

d) tagada, et riskijuhtimiseks ja vastavuskontrolliks on eraldatud piisavalt vahendeid;

e) aktiivselt osaleda riskikontrolli teostamisel;

f) tagada, et kliirimisest ja sellega seotud tegevustest kesksele vastaspoolele tulenevaid riske juhitakse nõuetekohaselt.

4. Kui juhtorgan delegerib ülesanded komiteedele või allkomiteedele, säilitab ta ülesande kiita heaks otsused, mis võivad oluliselt mõjutada keskse vastaspoole riskiprofiili.

5. Juhtorgani ja kõrgema juhtkonna töökord hõlmab juhtorgani ja kõrgema juhtkonna liikmete võimalike huvide konfliktide kindlakstegemise, käsitlemise ja juhtimise menetlust.

6. Keskse vastaspoole juhtorgani ja kõrgema juhtkonna vahel on selged ja otsesed aruandusliinid, tagamaks, et kõrgem juhtkond annab oma tegevuse eest aru. Riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi aruandusliinid on selged ja eraldi keskse vastaspoole muu tegevuse aruandusliinidest. Riskijuht annab juhtorganile aru otse või riskikomitee eesistuja kaudu. Vastavuskontrollijuht ja siseauditi funktsiooni täitja annavad aru otse juhtorganile.

Artikkel 8

Tasustamispoliitika

1. Töötasukomisjon töötab välja tasustamispoliitika ja arendab seda edasi, kontrollib selle rakendamist kõrgema juhtkonna poolt ja vaatab korrapäraselt läbi selle praktilise toimimise. Tasustamispoliitika dokumenteeritakse ja see vaadatakse läbi vähemalt kord aastas.

2. Tasustamispoliitika töötatakse välja nii, et viia tasustamise tase ja struktuur kooskõlla usaldusväärse riskijuhtimisega. Poliitika puhul võetakse arvesse prognoositavaid riske, samuti olemasolevaid riske ja riskide realiseerumise tulemusi. Väljamaksekorra puhul võetakse arvesse riskide võimaliku realiseerumise aega. Eelkõige muutuvtasu puhul võtab poliitika nõuetekohaselt arvesse tulemuste ja riskiperioodide võimalikku mittekattumist ning tagab, et maksed lükatakse asjakohaselt edasi. Kogu töötasu moodustav põhi- ja muutuvtasu on tasakaalus ja kooskõlas riski jaotusega.

▼B

3. Tasustamispoliitikaga nähakse ette, et riskijuhtimise, vastavuskontrolli ja siseauditi funktsioone täitvaid töötajaid tasustatakse nii, et see ei sõltu keskse vastaspoole majandustulemustest. Tasustamise tase on kooskõlas vastutusega ning tegevusvaldkonnale omase tasustamise tasemega.

4. Tasustamispoliitika suhtes teostatakse kord aastas sõltumatu audit. Kõnealuste auditite tulemused tehakse kättesaadavaks pädevale asutusele.

*Artikkel 9***Infotehnoloogiasüsteemid**

1. Keskne vastaspool tagab oma infotehnoloogiasüsteemide väljatöötamisel, et need on usaldusväärsed ja turvalised ning suudavad töödelda teavet, mida on vaja keskse vastaspoole tegevuste ja toimingute turvaliseks ja tõhusaks teostamiseks.

Infotehnoloogiasüsteemide ülesehitus on hästi dokumenteeritud. Kõnealused süsteemid on keskse vastaspoole tegevusest tulenevate vajaduste ja riskide seisukohast asjakohased, vastupidavad, sealhulgas halvenenud turutingimustes, ja kohandatavad, et vajaduse korral töödelda täiendavat teavet. Keskne vastaspool näeb ette protseduurid ja töötlemisvõime kavandamise korra ning tagab piisava täiendava töötlemisvõime, mis võimaldaks tõsiste häirete korral töödelda ülejäänud tehingud enne päeva lõppu. Keskne vastaspool näeb ette uue tehnoloogia kasutuselevõtu korra, sealhulgas selge tagasipöördumise kava.

2. Selleks et tagada andmetöötluse kõrge turvalisus ja võimaldada ühenduvust oma kliirivate liikmetega, klientidega ja teenuseosutajatega, kasutab keskne vastaspool oma infotehnoloogiasüsteemide puhul rahvusvaheliselt tunnustatud tehnilisi standardeid ja valdkonna parimaid tavasid. Enne kasutuselevõttu ning pärast olulisi muudatusi ja tõsiseid häireid teostab keskne vastaspool ranged testid, et kontrollida oma süsteemide toimimist halvenenud turutingimustes. Kõnealuste testide väljatöötamisel ja läbiviimisel osalevad vajaduse korral kliirivad liikmed, kliendid, koostalitlevad kesksed vastaspoolad ja muud huvitatud isikud.

3. Kesknel vastaspoolel on töökindel infoturberaamistik, mille abil asjakohaselt juhitakse infoturberiski. Kõnealune raamistik hõlmab asjakohaseid mehhanisme, põhimõtteid ja protseduure, et hoida ära teabe loata avalikustamine ning tagada andmete täpsus ja terviklikkus ning keskse vastaspoole teenuste kättesaadavus.

4. Infoturberaamistik hõlmab vähemalt järgmist:

- a) süsteemile juurdepääsu kontroll;
- b) sissetungi ja andmete väärkasutamise vastased asjakohased kaitsemeetmed;
- c) eriseadmed andmete õigsuse ja terviklikkuse säilitamiseks, sealhulgas krüpteerimistehnikad;

▼B

d) usaldusväärsed võrgustikud ja protseduurid andmete täpseks ja kiireks edastamiseks ilma tõsiste häireteta;

e) kontrollijäljed.

5. Infotehnoloogiasüsteemid ja infoturberaamistikud vaadatakse läbi vähemalt kord aastas. Nende kohta tehakse sõltumatu audit. Kõnealuste auditite tulemused edastatakse juhtorganile ja tehakse pädevale asutusele kättesaadavaks.

*Artikkel 10***Avalikustamine**

1. Keskne vastaspool avalikustab tasuta järgmise teabe.

a) Teave juhtimiskorra kohta, sealhulgas:

- i) organisatsiooni struktuur ning eesmärgid ja strateegiad;
- ii) tasustamispoliitika põhipunktid;
- iii) peamine finantsteave, sealhulgas kõige hiljutisemad auditeeritud finantsaruanded.

b) Teave eeskirjade kohta, sealhulgas:

- i) rikkumismenetlused, protseduurid ja täiendavad dokumendid;
- ii) asjaomane teave talitluspidevuse kohta;
- iii) teave keskse vastaspoole riskijuhtimissüsteemide, -meetodite ja riskijuhtimise tulemuste kohta vastavalt XII peatükile;
- iv) asjaomane teave ülesehituse ja tegevuste kohta, sealhulgas teave kliirivate liikmete ja klientide õiguste ja kohustuste kohta, mis võimaldab selgelt kindlaks teha ja täielikult mõista keskse vastaspoole teenuste kasutamisega seotud riske ja kulusid;
- v) keskse vastaspoole olemasolevad kliirimisteenused, sealhulgas üksikasjalik teave iga teenuse kohta;
- vi) keskse vastaspoole riskijuhtimissüsteemid, -meetodid ja riskijuhtimise tulemused, sealhulgas teave rahaliste vahendite, investeerimispoliitika, hinnateabeallikate ja tagatiste arvutamiseks kasutatavate mudelite kohta;
- vii) haldus- ja õigusnormid ning eeskirjad, mis käsitlevad järgmist:
  - 1) juurdepääs kesksele vastaspoolele;
  - 2) lepingud, mille keskne vastaspool on sõlminud kliirivate liikmetega ja võimaluse piires lepingud klientidega;
  - 3) lepingud, mida keskne vastaspool on nõus kliirima;
  - 4) mis tahes koostalitluskokkulepped;

▼B

- 5) tagatise ja tagatisfondi maksete kasutamine, sealhulgas positsioonide ja tagatise likvideerimine ning see, mil määral on tagatis kaitstud kolmandate isikute nõuete vastu.

- c) teave aktsepteeritava tagatise ja kohaldatavate väärtuskärbete kohta;
- d) kõigi olemasolevate kliirivate liikmete loetelu, sealhulgas kliiriva liikme staatuse andmise, peatamise ja lõpetamise kriteeriumid.

Kui pädev asutus lepib keskse vastaspoolega kokku, et käesoleva lõike punktide b või c kohane mis tahes teave võib seada ohtu keskse vastaspoole ärisaladuse või turvalisuse ja usaldusväärsuse, võib keskne vastaspool otsustada avalikustada kõnealust teavet viisil, mis hoiab sellise ohu ära või vähendab seda, või loobuda sellise teabe avalikustamisest.

2. Keskne vastaspool avalikustab tasuta teabe seoses tema juhtimiskorra, eesmärkide, strateegiate, põhimõtete, kohaldatavate eeskirjade ja protseduuride mis tahes olulise muutusega.

3. Keskse vastaspoole avalikustatav teave on kättesaadav tema veebisaidil. Teave on kättesaadav vähemalt rahvusvahelises rahanduses üldiselt kasutatavas keeles.

Artikkel 11

Siseaudit

1. Keskne vastaspool kehtestab ja säilitab siseauditi funktsiooni, mis on eraldiseisev ja sõltumatu keskse vastaspoole muudest funktsioonidest ja tegevustest ning millel on järgmised ülesanded:

- a) kehtestada, rakendada ja säilitada auditikava, et uurida ja hinnata keskse vastaspoole süsteemide, sisekontrollimehhanismide ja juhtimiskorra asjakohasust ja tulemuslikkust;
- b) anda punkti a kohase töö tulemuste põhjal soovitusi;
- c) kontrollida kõnealuste soovitude täitmist;
- d) anda siseauditi küsimustes aru juhtorganile.

2. Siseauditi funktsioonil on oma ülesannete täitmiseks vajalikud volitused, vahendid ja oskusteave ning juurdepääs kõigile asjakohastele dokumentidele. Ta on piisavalt sõltumatu juhtkonnast ja annab aru otse juhtorganile.

3. Siseauditi funktsiooni täitja hindab keskse vastaspoole riskijuhtimisprotsesside ja kontrollimehhanismide tulemuslikkust nii, et see on proportsionaalne eri äriiliniidega seotud riskidega ja sõltumatu hinnatavatest tegevusvaldkondadest. Siseauditi funktsioonil on juurdepääs teabele, mida on vaja, et vaadata läbi kõik keskse vastaspoole tegevused ja toimingud, protsessid ja süsteemid, sealhulgas edasi antud tegevused.

▼B

4. Siseauditi hinnangud põhinevad põhjalikul auditikaval, mis vaadatakse üle ja mille kohta antakse pädevale asutusele aru vähemalt kord aastas. Keskne vastaspool tagab, et eriauditid võidakse vastavalt vajadusele läbi viia kiiresti. Auditikava ja läbivaatamise kiidab heaks juhtorgan.

5. Keskse vastaspoole kliirimistoimingute, riskijuhtimisprotsesside, sisekontrollimehhanismide ja raamatupidamise suhtes tehakse sõltumatu audit. Sõltumatu audit tehakse vähemalt kord aastas.

IV PEATÜKK

ANDMETE SÄILITAMINE

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 29)

*Artikkel 12***Üldnõuded**

1. Keskne vastaspool säilitab andmed püsival andmekandjal, nii et teavet saab esitada pädevatele asutustele, ESMA-le ja EKPSi asjaomastele liikmetele, ning sellises vormis ja viisil, et täidetud on järgmised tingimused:

- a) on võimalik taastada keskse vastaspoole tehtud andmetöötluse kõik tähtsamad etapid;
- b) on võimalik registreerida, teha kindlaks ja otsida andmekirje algset sisu enne mis tahes parandusi või muid muudatusi;
- c) on võetud meetmed, et hoida ära andmete loata muutmine;
- d) on võetud asjakohased meetmed säilitatud andmete turvalisuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks;
- e) andmete säilitamise süsteem hõlmab vigade kindlakstegemise ja parandamise mehhanismi;
- f) andmete säilitamise süsteemiga on tagatud andmete õigeaegne taastamine süsteemi häirete korral.

2. Kui andmed või teave on alla kuue kuu vanad, esitatakse need lõikes 1 osutatud asutustele võimalikult kiiresti ja hiljemalt asjaomase asutuse taotluse esitamisele järgneva tööpäeva lõpuks.

3. Kui andmed või teave on üle kuue kuu vanad, esitatakse need lõikes 1 osutatud asutustele võimalikult kiiresti ja asjaomase asutuse taotluse esitamisele järgneva viie tööpäeva jooksul.

4. Kui keskse vastaspoole töödeldavad andmed sisaldavad isikuandmeid, täidab keskne vastaspool Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 45/2001 ⁽²⁾ kohaseid kohustusi.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

▼B

5. Kui keskne vastaspool säilitab andmeid väljapool liitu, tagab ta, et pädeval asutusel, ESMA-l ja EKPSi asjaomastel liikmetel on andmetele juurdepääs samal määral ja sama ajavahemiku jooksul nagu juhul, kui andmeid säilitatakse liidus.

6. Iga keskne vastaspool nimetab asjaomased isikud, kes suudavad lõigetega 2 ja 3 asjaomaste andmete esitamiseks ette nähtud tähtaja jooksul selgitada pädevale asutusele andmete sisu.

7. Pädev asutus võib kontrollida kõiki andmeid, mida keskne vastaspool peab käesoleva määruse kohaselt säilitama. Taotluse korral tagab keskne vastaspool pädevale asutusele otsese andmekanali juurdepääsuks artiklite 13 ja 14 kohaselt nõutavatele andmetele.

*Artikkel 13***Tehinguandmed**

1. Keskne vastaspool säilitab andmed kõigi kliiritavate lepingutega tehtavate tehingute kohta ning tagab, et andmed hõlmavad kogu teavet, mida on vaja iga lepingu kliirimisprotsessi terviklikuks ja täpseks taastamiseks, ning et iga tehingu iga andmekirje on üheselt tuvastatav ja otsitav vähemalt kõigi andmeväljade kaudu, mis on seotud keskse vastaspoolega, koostalitleva keskse vastaspoolega, kliiriva liikmega, kliendiga, kui see on kesksele vastaspoolele teada, ja finantsinstrumendiga.

2. Iga kliirimiseks saadud tehingu kohta teeb keskne vastaspool viivitamatult pärast asjaomase teabe saamist andmekirje ja ajakohastab seda, kusjuures kõnealune andmekirje sisaldab järgmisi andmeid:

- a) hind, määr või marginaal ja kogus;
- b) kliirimisvõime, millega tehakse kindlaks, kas tehingu puhul on keskse vastaspoole arvepidamise seisukohast tegu ostu või müügiga;
- c) instrumendi tunnusandmed;
- d) kliiriva liikme tunnusandmed;
- e) sellise kauplemisskoha tunnusandmed, kus leping sõlmiti;
- f) keskse vastaspoole vahelülis saamise kuupäev ja aeg;
- g) lepingu lõpetamise kuupäev ja aeg;
- h) arvelduse tingimused ja viis;
- i) tehingu arvelduse või sisseostmise kuupäev ja aeg ning vajaduse korral järgmised andmed:
  - i) lepingu algse sõlmimise kuupäev ja aeg;
  - ii) lepingu algsed tingimused ja osapooled;

▼B

- iii) vajaduse korral sellise koostalitleva keskse vastaspoole tunnusandmed, kes kliirib tehingu ühte osa;
- iv) kliendi, sealhulgas mis tahes kaudse kliendi tunnusandmed, kui need on kesksele vastaspoolele teada, ja loovutamise korral sellise osapoole tunnusandmed, kes lepingu üle kandis.

*Artikkel 14***Positsiooniandmed**

1. Keskne vastaspool säilitab andmed iga kliiriva liikme positsioonide kohta. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 39 kohaselt peetava iga konto kohta säilitatakse eraldi andmed ning keskne vastaspool tagab, et asjaomased andmed hõlmavad kogu teavet, mida on vaja positsiooni tekkimise aluseks olevate tehingute terviklikuks ja täpseks taastamiseks, ning et iga andmekirje on tuvastatav ja otsitav vähemalt kõigi andmeväljade kaudu, mis on seotud keskse vastaspoolega, koostalitleva keskse vastaspoolega, kliiriva liikmega, kliendiga, kui see on kesksele vastaspoolele teada, ja finantsinstrumendiga.

2. Iga tööpäeva lõpus teeb keskne vastaspool seoses iga positsiooniga andmekirje, mis niivõrd kuivõrd see on seotud asjaomase positsiooniga hõlmab järgmisi andmeid:

- a) sellist positsiooni hoidva kliiriva liikme, kliendi (kui see on kesksele vastaspoolele teada) ja mis tahes koostalitleva keskse vastaspoole tunnusandmed, kui asjakohane;
- b) positsiooni märk;
- c) igapäevaselt arvatud positsiooni väärtus koos hinnaandmetega, mille alusel lepinguid hinnatakse, ja mis tahes muu ajaomane teave.

3. Keskne vastaspool säilitab ja ajakohastab andmed, mis kajastavad keskse vastaspoole poolt kogutud tagatise, tagatisefondi maksete ja määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 43 osutatud muude rahaliste vahendite mahtu, kliiriva liikme poolt tegelikult makstud summasid päeva lõpu seisuga ja kõnealuse summa päevasisest võimalikku muutust iga kliiriva liikme ja kliendikonto (kui on kesksele vastaspoolele teada) lõikes.

*Artikkel 15***Tegevusandmed**

1. Keskne vastaspool säilitab asjakohased ja nõuetekohased andmekirjed tema äritegevuse ja sisekorraldusega seotud toimingute kohta.

2. Lõikes 1 osutatud andmekirjed tehakse asjaomaste dokumentide oluliste muudatuste korral ja vähemalt järgmiste muudatuste korral:

- a) organisatsiooni skeem juhtorgani ja asjaomaste komiteede, kliirimisüksuse, riskijuhtimisüksuse ja kõigi muude asjaomaste üksuste või valdkondade puhul;

▼B

- b) olulist osalust omavate aktsionäride või liikmete (nii otsesed või kaudsed või füüsilised või juriidilised isikud) tunnusandmed ja kõnealuste osaluste suurus;
- c) III peatüki artikli 29 kohaselt nõutud põhimõtteid, protseduure ja protsesse kajastavad dokumendid;
- d) juhtorgani ja vajaduse korral juhtorgani allkomiteede ja kõrgema juhtkonna komiteede koosolekute protokollid;
- e) riskikomitee koosolekute protokollid;
- f) kui asjakohane, kliirivate liikmetega ja klientidega konsulteerimise rühmade koosolekute protokollid;
- g) sise- ja välsiauditariuanded, riskijuhtimisaruanded, vastavuskontrollariuanded, konsultatsioonifirmade aruanded, sealhulgas juhtkonna vastused;
- h) artikliga 17 ette nähtud talitluspidevuse põhimõtted ja avariitaastekava;
- i) artikliga 32 ette nähtud likviidsusplaan ja igapäevased likviidsusaruanded;
- j) määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 16 ette nähtud andmed, kõigi varade, kohustuste ja kontode kohta;
- k) saadud kaebused koos kaebuse esitaja nime, aadressi ja kontonumbriga; kaebuse saamise kuupäev; kaebuses märgitud kõigi isikute nimi; kaebuse sisu kirjeldus; kaebuse menetlemise tulemus ja kaebuse lahendamise kuupäev;
- l) andmed teenuste mis tahes katkemise või talitlushäirete kohta, sealhulgas üksikasjalik aruanne aja, mõju ja parandusmeetmete kohta;
- m) andmed teostatud stressi- ja järetestide tulemuste kohta;
- n) kirjavahetus pädevate asutuste, ESMA ja EKPSi asjaomaste liikmetega;
- o) III peatüki kohaselt saadud õiguslikud arvamused;
- p) vajaduse korral dokumendid, mis käsitlevad muude kesksete vastaspooltega sõlmitud koostalitluskokkuleppeid;
- q) artikli 10 lõike 1 punkti b alapunkti vii ja lõike 1 punkti d kohane teave;
- r) uute ärialgatuste arendamist kirjeldavad asjaomased dokumendid.

▼B*Artikkel 16***Kauplemisteabehoidlale esitatud andmete säilitamine**

Keskne vastaspool teeb kindlaks ja säilitab kogu teabe ja kõik andmed, mis esitatakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 9 kohaselt, samuti andmed teatatud tehingu kuupäeva ja aja kohta.

V PEATÜKK

TALITLUSPIDEVUS

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 34)

*Artikkel 17***Strateegia ja põhimõtted**

1. Keskse vastaspoolel on juhtorgani poolt heaks kiidetud talitluspidevuse põhimõtted ja avariitaastekava. Talitluspidevuse põhimõtted ja avariitaastekava vaadatakse sõltumatult läbi ja selle kohta esitatakse juhtorganile aruanne.

2. Talitluspidevuse põhimõtetega määratakse kindlaks kõik olulised tegevusfunktsioonid ja asjaomased süsteemid ning need hõlmavad keske vastaspoole strateegiat, põhimõtteid ja eesmärgi kõnealuste funktsioonide ja süsteemide talitluspidevuse tagamiseks.

3. Talitluspidevuse põhimõtetes võetakse arvesse välisühendusi ja finantsinfrastruktuuri vastastikust sõltuvust, sealhulgas seoses keske vastaspoole kliiritavate kauplemiskohtadega, väärtpapieriarveldus- ja maksesüsteemidega ning keske vastaspoole kasutatavate krediitdialutustega või ühendatud keske vastaspoolega. Samuti võetakse arvesse olulisi funktsioone või teenuseid, mis on edasi antud kolmandatele isikutele.

4. Talitluspidevuse põhimõtted ja avariitaastekava hõlmavad selgelt kindlaks määratud ja dokumenteeritud korda, mida kasutatakse talitluspidevuse häirete, suurõnnetuse või kriisilukorra korral ja mille eesmärk on tagada vähemalt minimaalne teenuste osutamise tase ja minimaalne oluliste funktsioonide toimimine.

5. Avariitaastekavaga määratakse kindlaks taastekünnise eesmärgid ja taasteaja eesmärgid oluliste funktsioonide puhul ning nähakse ette kõige sobivam taastestrategie iga kõnealuse funktsiooni puhul. Sellise korraga tagatakse oluliste funktsioonide õigeaegne täitmine ja kokkulepitud teenusetaseme järgimine hädaolukordades.

6. Keske vastaspoole talitluspidevuse põhimõtetega määratakse kindlaks maksimaalne vastuvõetav ajavahemik, mille jooksul võivad olulised funktsioonid ja süsteemid olla kasutamiskõlbmatud. Talitluspidevuse põhimõtte kohane keske vastaspoole oluliste funktsioonide maksimaalne taasteaeg ei ole üle 2 tunni. Päevalõpu protseduurid ja maksed tehakse ettenähtud ajal ja päeval igas olukorras.

▼B

7. Keskne vastaspool võtab iga funktsiooni taasteaja kindlaksmääramisel arvesse võimalikku üldmõju turu tõhususele.

*Artikkel 18***Ärimõju analüüs**

1. Keskne vastaspool teostab ärimõju analüüsi mille eesmärk on teha kindlaks tegevusfunktsioonid, mis on keskse vastaspoole teenuste tagamiseks olulised. Analüüsi osana käsitletakse seda, kui olulised on kõnealused funktsioonid finantsinfrastruktuuri teiste asutuste ja funktsioonide jaoks.

2. Keskne vastaspool kasutab stsenaariumipõhist riskianalüüsi, mille eesmärk on määrata kindlaks, kuidas erinevad stsenaariumid mõjutavad tema oluliste tegevusfunktsioonide toimimist.

3. Riskide hindamisel võtab keskne vastaspool arvesse sõltuvust välistest teenusepakkujatest, sealhulgas kommunaalteenuste osutajatest. Keskne vastaspool võtab meetmeid, et hallata sellist sõltuvust asjakohase lepingulise ja organisatsioonilise korra abil.

4. Ärimõju analüüsi ja stsenaariumianalüüsi ajakohastatakse pidevalt ning need vaadatakse läbi vähemalt kord aastas ja pärast vahejuhtumit või olulist organisatsioonilist muudatust. Analüüsides puhul võetakse arvesse kõiki asjaomaseid suundumusi, sealhulgas turusuundumusi ja tehnoloogia arengut.

*Artikkel 19***Avariitaaste**

1. Kesknel vastaspoolel on avariistsenaariumidel põhinev kord oma oluliste funktsioonide talitluspidevuse tagamiseks. Kõnealuse korraga nähakse vähemalt ette piisava personali kättesaadavus, oluliste funktsioonide maksimaalne maasolekuaeg ning varuvõrgukohale üleminek ja taaste.

2. Kesknel vastaspoolel on varutöötlemiskoht, millega tagatakse, et keskse vastaspoole olulised funktsioonid toimivad edasi samal viisil nagu põhivõrgukohas. Varuvõrgukoha geograafiline riskiprofiil erineb põhivõrgukoha riskiprofiilist.

3. Kesknel vastaspoolel on kohene juurdepääs vähemalt varutegevuskohale, et töötajad saaksid tagada teenuste talitluspidevuse, kui põhitegevuskoht ei ole kättesaadav.

4. Keskne vastaspool kaalub täiendavate töötlemiskohtade vajadust, eelkõige juhul, kui põhi- ja varuvõrgukoha riskiprofiil ei erine nii palju, et oleks piisavalt kindel, et keskse vastaspoole talitluspidevuse eesmärgid täidetakse kõigi stsenaariumide korral.

▼B*Artikkel 20***Testimine ja seire**

1. Keskne vastaspool testib ja jälgib talitluspidevuse põhimõtteid ja avariitaastekava korrapäraselt ja pärast süsteemide või funktsioonide olulist kohandamist või muutmist, et tagada talitluspidevuse põhimõtete eesmärkide täitmine, sealhulgas maksimaalne kahetunnise taasteaja järgimine. Testid kavandatakse ja dokumenteeritakse.

2. Talitluspidevuse põhimõtete ja avariitaastekava puhul on täidetud järgmised tingimused:

- a) need hõlmavad tõsiste avariide stsenaariume ning üleminekut põhi- ja varuvõrgukoha vahel;
- b) kaasatud on kliirivad liikmed, välised teenusepakkujad ja finantsinfrastruktuuri asjaomased asutused, kelle puhul on talitluspidevuse põhimõtete kohaselt kindlaks tehtud vastastikune sõltuvus.

*Artikkel 21***Ajakohastamine**

1. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi ja ajakohastab talitluspidevuse põhimõtteid, et võtta arvesse kõiki olulisi funktsioone ja näha ette kõige sobivam taastestrategie.

2. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi ja ajakohastab talitluspidevuse põhimõtteid, et võtta arvesse kõiki olulisi funktsioone ja näha ette kõige sobivam taastestrategie.

3. Talitluspidevuse põhimõtete ja avariitaastekava ajakohastamisel võetakse arvesse testide tulemusi ja sõltumatute läbivaatamiste, muude läbivaatamiste ja pädevate asutuste soovitusi. Keskne vastaspool vaatab talitluspidevuse põhimõtteid ja avariitaastekava läbi pärast igat tõsisemat katkestust, et taha kindlaks põhjused ning parandada keskse vastaspoole toiminguid, talitluspidevuse põhimõtteid ja avariitaastekava.

*Artikkel 22***Kriisiohje**

1. Kesknel vastaspoolel on eriolukorras tegutsemiseks kriisiohjefunktsioon. Kriisiohjerekord on selge ja kirjalikult dokumenteeritud. Juhtorgan jälgib kriisiohjefunktsiooni, saab selle kohta korrapäraselt aruandeid ja vaatab neid läbi.

▼B

2. Kriisiohjefunktsioon hõlmab hästi struktureeritud ja selgeid protseduure, et kriisiolukorras juhtida ettevõttesisest ja -välist kriisialast teabevahetust.

3. Pärast kriisiolukorda vaatab keskne vastaspool kriisiohje läbi. Vajaduse korral hõlmab läbivaatamine kliirivate liikmete ja muude väliste sidusrühmade panust.

*Artikkel 23***Teavitamine**

1. Kesknel vastaspool on teavitamiskava, millega on kindlaks määratud, kuidas kriisi ajal teavitatakse kõrgemat juhtkonda, juhtorganit ja asjaomaseid väliseid sidusrühmi, sealhulgas pädevaid asutusi, kliirivaid liikmeid, kliente, arveldusagente, väärtpaberiarveldus- ja maksesüsteeme ning kauplemisskohti.

2. Stsenaariumianalüüside, riskianalüüside, läbivaatamiste ning seireja testitulemuste kohta antakse juhtorganile aru.

VI PEATÜKK

TAGATISED

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 41)

*Artikkel 24***Protsent**

1. Keskne vastaspool arvutab alustamise tagatise, et katta turuliikumisest tulenevat riski iga tootepõhise tagatisega finantsinstrumendi puhul artiklis 25 kindlaks määratud ajavahemiku jooksul ning võttes arvesse artikli 26 kohast positsioonide likvideerimiseks ettenähtud ajavahemikku. Alustamise tagatise arvutamisel järgib keskne vastaspool vähemalt järgmisi usaldusvahemikke:

- a) börsiväliste tuletislepingute puhul 99,5 %;
- b) muude finantsinstrumentide kui börsivälised tuletislepingud puhul 99 %.

2. Selleks et iga kliiritava finantsinstrumendi puhul kindlaks määrata asjakohane usaldusvahemik, võtab keskne vastaspool lisaks arvesse vähemalt järgmisi tegureid:

- a) finantsinstrumentide liigi hindamise keerukuse ja ebakindluse tase, mis võib piirata alustamise tagatise ja variatsioonitagetise arvutamise valideerimist;
- b) finantsinstrumentide liigi riskitunnused, sealhulgas, kuid mitte ainult volatiilsus, kestus, likviidsus, mittelineaarne hinnaliikumine, ootamatust kohustuste täitmatajätmisest tulenev risk ja korrelatsioonirisk;
- c) mil määral muud riskikontrollid ei piira asjakohaselt krediidiriski;

▼B

d) finantsinstrumentide liigile omane finantsvõimendus, sealhulgas, kas finantsinstrumentide liik on märkimisväärselt volatiilne, on tugevalt koondunud väiksele arvule turuosaliste kätte või selles võetud positsiooni võib olla keeruline sulgeda.

3. Keskne vastaspool esitab pädevale asutusele ja oma kliirivatele liikmetele teabe kriteeriumide kohta, mille alusel määratakse protsent, mida kohaldatakse tagatise arvutamiseks iga finantsinstrumentide liigi puhul.

4. Kui keskne vastaspool kliirib börsiväliseid tuletislepinguid, mille riskitunnused on samad nagu reguleeritud turul või samaväärsel kolmanda riigi turul tehtavate tuletistehingute puhul, võib keskne vastaspool lõikes 2 sätestatud riskitegurite hindamise põhjal kasutada nende lepingute puhul vähemalt 99 % usaldusvahemikku, kui sellise usaldusvahemiku kasutamise tulemusel on asjakohaselt maandatud kliiritavate börsiväliste tuletislepingute riskid ning lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud.

*Artikkel 25***Ajaloolise volatiilsuse arvutamiseks kasutatav ajavahemik**

1. Keskne vastaspool tagab, et tema mudeli metoodika ja XII peatüki kohaselt kehtestatud valideerimisprotsessi kohased alustamise tagatised katavad vähemalt artiklis 24 kindlaks määratud usaldusvahemikus ja artiklis 26 kindlaks määratud likvideerimise jooksul viimase 12 kuu andmete põhjal arvutatud ajaloolisest volatiilsusest tuleneva riski.

Keskne vastaspool tagab, et ajaloolise volatiilsuse arvutamiseks kasutatavad andmed hõlmavad kõiki asjakohaseid turutingimusi, sealhulgas halvenenud turutingimusi.

2. Keskne vastaspool võib ajaloolise volatiilsuse arvutamiseks kasutada muud ajavahemikku, kui sellise ajavahemiku kasutamise tulemusel on tagatisnõuded vähemalt sama suured kui lõikes 1 kindlaks määratud ajavahemiku puhul.

3. Selliste finantsinstrumentide tagatisnäitajad, mille kohta puuduvad ajaloolised andmed, määratakse konservatiivse hinnangu põhjal. Keskne vastaspool kohandab kiiresti ettenähtud tagatiste arvutamist vastavalt uute finantsinstrumentide hinnaandmete analüüsile.

*Artikkel 26***Likvideerimisperioodi kestus****▼M1**

1. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 41 kohaldamisel võtab keskne vastaspool asjakohase likvideerimisperioodi kestuse kindlaksmääramisel arvesse kliiritava finantsinstrumendi omadusi, seda, millist liiki kontol finantsinstrumenti hoitakse ja millisel turul finantsinstrumendiga kaubeldakse, ning järgmisi minimaalseid likvideerimisperioodi kestusi:

a) börsiväliste tuletislepingute puhul vähemalt viis tööpäeva;

▼ **M1**

b) muude finantsinstrumentide kui börsivälised tuletislepingud puhul vähemalt kaks tööpäeva juhul, kui nende hoidmiseks kasutatavad kontod ei vasta punktis c sätestatud nõuetele;

c) omnibus-kliendikontol või eraldi kliendikontol hoitavate muude finantsinstrumentide kui börsivälised tuletislepingud puhul vähemalt üks tööpäev juhul, kui täidetud on järgmised tingimused:

i) keskne vastaspool säilitab eraldi andmed iga kliendi positsioonide kohta vähemalt iga päeva lõpus, arvutab tagatise iga kliendi kohta eraldi ja nõuab sisse igale kliendile kohaldatavate tagatisnõuete summa brutopõhiselt;

ii) keskele vastaspoolele on teada kõigi klientide tunnusandmed;

iii) kontol hoitavad positsioonid ei ole kliiriva liikmega samasse gruppi kuuluvate ettevõtjate omandipositsioonid;

iv) keskne vastaspool mõõdab erinevaid riske ja arvutab iga konto jaoks alustamise tagatise ja variatsioonitagatise peaaegu reaalajas ning vähemalt kord tunnis päeva jooksul, kasutades ajakohastatud positsioone ja hindu;

v) kui keskne vastaspool ei jaota uusi tehinguid klientidele päeva jooksul, nõuab keskne vastaspool tagatised sisse ühe tunni jooksul, kui vastavalt punktile iv arvutatud tagatisnõuded ületavad 110 % X peatüki kohasest ajakohastatud olemasolevast tagatisest, välja arvatud juhul, kui keskele vastaspoolele makstavate päevasiseste lisatagatiste mahtu ei loeta märkimisväärseks võrreldes eelnevalt fikseeritud mahuga, mille on kindlaks määranud keskne vastaspool ja heaks kiitnud pädev asutus, ning sel määral, et tagatised arvestatakse eraldi eelnevalt klientidele jaotatud tehingutelt ja tehingutelt, mida päeva jooksul ei jaotata.

2. Igal juhul hindab ja võtab keskne vastaspool asjakohase likvideerimisperioodi kestuse kindlaksmääramisel arvesse vähemalt järgmist:

a) pikim võimalik ajavahemik, mis võib mööduda tagatise viimasest sissenõudmisest kuni keske vastaspoole kohustuste täitmatajätamiseni või rikkumismenetluse algatamiseni keske vastaspoole poolt;

b) kliiriva liikme kohustuste täitmata jätmise korral kohaldatava strateegia väljatöötamiseks ja rakendamiseks vajalik ajavahemik, mille puhul võetakse arvesse iga finantsinstrumentide liigi eripära, sealhulgas likviidsuse taset ning positsioonide suurust ja kontsentratsiooni, samuti turgusid, mida keskne vastaspool kliiriva liikme positsiooni sulgemiseks või täielikuks maandamiseks kasutab;

c) vajaduse korral ajavahemik, mida on vaja, et katta vastaspoole riski, millele keskne vastaspool on avatud.

▼B

3. Lõikes 2 kindlaks määratud ajavahemike hindamisel võtab keskne vastaspool arvesse vähemalt artikli 24 lõikes 2 osutatud tegureid ja artikli 25 kohast ajaloolise volatiilsuse arvutamiseks ette nähtud ajavahemikku.

4. Kui keskne vastaspool kliirib börsiväliseid tuletislepinguid, mille riskitunnused on samad nagu reguleeritud turul või samaväärsel kolmanda riigi turul tehtavate tuletistehingute puhul, võib keskne vastaspool kasutada muud kui lõike 1 kohast likvideerimisperioodi kestust, kui ta suudab pädevale asutusele tõendada, et:

a) selline kestus on asjaomase börsivälise tuletislepingu eripära silmas pidades asjakohasem, kui lõikes 1 sätestatud kestus;

▼M1

b) selline kestus on vähemalt kaks tööpäeva või üks tööpäev juhul, kui lõike 1 punktis c sätestatud tingimused on täidetud.

▼B*Artikkel 27***Portfellitagatis**

1. Keskne vastaspool võib tasaarvestada või vähendada kliiritavate finantsinstrumentide puhul nõutavat tagatist, kui ühe finantsinstrumendi või finantsinstrumentide kogumi hinnarisk on märkimisväärses ja usaldusväärses korrelatsioonis või samaväärse sõltuvust väljendava statistilise näitaja põhjal seotud teiste finantsinstrumentide hinnariskiga.

2. Keskne vastaspool dokumenteerib oma lähenemisviisi portfellitagatisele ja näeb vähemalt ette, et korrelatsioon või samaväärne sõltuvust väljendav statistiline näitaja kahe või enama kliiritava finantsinstrumendi vahel on usaldusväärne artikli 25 kohaselt arvatud tagasisivaatelise perioodi jooksul ja on näidanud vastupanuvõimet ajalooliste või hüpoteetiliste halvenenud turutingimuste korral. Keskne vastaspool tõendab, et hinnasuhe on majanduslikult põhjendatud.

3. Kõik finantsinstrumendid, mille suhtes kohaldatakse portfellitagatist, kaetakse sama tagatisfondiga. Kui keskne vastaspool suudab eelnevalt pädevale asutusele ja oma kliirivatele liikmetele tõendada, kuidas jaotataks võimalik kahju eri tagatisfondide vahel, ja näeb eeskirjades ette vajalikud sätted, võib erandina kohaldada portfellitagatist nende finantsinstrumentide suhtes, mis on kaetud erinevate tagatisfondidega.

4. Kui portfellitagatis katab mitut instrumenti, ei vähendata tagatise summat rohkem kui 80 % iga toote kohta eraldi arvatud tagatiste summa ja koondportfelli hinnangulise koguriski põhjal arvatud tagatise vahest. Kui keskne vastaspool ei ole avatud tagatise vähendamisest tulenevale mis tahes võimalikule riskile, võib ta tagatist vähendada kuni 100 % kõnealusest vahest.

▼B

5. Portfellitagatisega seotud tagatise vähendamise suhtes kohaldatakse XII peatüki kohast usaldusväärset stressitestikava.

*Artikkel 28***Protsüklilisus**

1. Keskne vastaspool tagab, et usaldusvahemiku, likvideerimisperioodi ja tagasivaatelise perioodi valimise ja läbivaatamise põhimõtted tagavad ettevaatavad, stabiilsed ja mõistlikud nõuded, mis piiravad protsüklilisust sel määral, et see ei mõjuta negatiivselt keskse vastaspoole usaldusväärsust ja finantsturvalisust. Selleks tuleb muu hulgas hoida võimaluse korral ära tagatisnõuete järske või suuri muutusi ning kehtestada läbipaistvad ja prognoositavad protseduurid tagatisnõuete kohandamiseks turutingimuste muutuste korral. Selleks kasutab keskne vastaspool vähemalt ühte järgmistest võimalustest:

- a) kohaldab tagatispuhvrit, mille maht on vähemalt 25 % arvutatud tagatistest ja mida võib ajutiselt kasutada, kui arvutatud tagatisnõuded märkimisväärselt tõusevad;
- b) määrab vähemalt 25 % kaalu halvenenud turutingimustele artikli 26 kohaselt arvutatud tagasivaatelisel perioodil;
- c) tagab, et tema tagatisnõuded ei ole väiksemad kui nõuded, mille arvutamisel oleks aluseks võetud kümneaastase tagasivaatelise perioodi põhjal hinnatud volatiilsust.

2. Kui keskne vastaspool vaatab läbi tagatismudeli parameetrid, et paremini kajastada praeguseid turutingimusi, võtab ta arvesse sellise läbivaatamise mis tahes võimalikku protsüklilist mõju.

VII PEATÜKK

TAGATISFOND

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 42)

*Artikkel 29***Raamistik ja juhtimine**

1. Selleks et määrata kindlaks tagatistfondi miinimummaht ning määruse (EL) nr 648/2012 artiklite 42 ja 43 kohaste nõuete täitmiseks vajalikud muud rahalised vahendid, rakendab keskne vastaspool grupisest sõltuvust arvesse võttes sisemise poliitikaraamistiku selliste äärmuslike, kuid realistlike turutingimuste kindlaksmääramiseks, millega võivaid kaasneda suurimad riskid.

2. Kõnealune raamistik hõlmab teavet selle kohta, kuidas keskne vastaspool määratleb äärmuslikud, kuid realistlikud turutingimused. Kõnealune teave on täielikult dokumenteeritud ja seda säilitatakse vastavalt artiklile 21.

▼B

3. Raamistiku üle arutab riskikomitee ja raamistiku kiidab heaks juhtorgan. Raamistiku töökindlus ja suutlikkus kajastada turuliikumisi vaadatakse läbi vähemalt kord aastas. Läbivaatamise tulemuste üle arutab riskikomitee ja nende kohta esitatakse aruanne juhtorganile.

*Artikkel 30***Äärmuslike, kuid realistlike turutingimuste kindlaksmääramine**

1. Artiklis 29 kirjeldatud raamistik kajastab keskse vastaspool riskiprofiili, võttes vajaduse korral arvesse piiriüleseid ja erinevate valuutadega seotud riske. Selles määratakse kindlaks kõik tururiskid, millele keskne vastaspool oleks ühe või mitme kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmise korral avatud, sealhulgas kliiritavate instrumentide turuhinna ebasoodne liikumine, kõnealuste instrumentide turu piiratud likviidsus ja tagatise likvideerimisväärtuse vähenemine. Samuti kajastab raamistik täiendavaid riske, millele keskne vastaspool on avatud seoses kohustusi mittetäitva kliiriva liikme konsolideerimisgrupi üksuste võimaliku samaaegse maksejõuetusega.

2. Raamistikus määratakse eraldi kindlaks kõik turud, millega seoses on kesksel vastaspoolel kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmise korral riskid. Iga asjaomase turu puhul määrab keskne vastaspool kindlaks äärmuslikud, kuid realistlikud turutingimused, võttes arvesse vähemalt järgmist:

- a) Erinevad varasemad stsenaariumid, sealhulgas äärmuslikud turuliikumised, mis on aset leidnud viimase 30 aasta jooksul või veelgi pikemal ajavahemikul, kui on olemas usaldusväärsed andmed, ja mille tõttu oleks keskne vastaspool avatud suurimatele finantsriskidele. Kui keskse vastaspool arvates ei ole varasemate suurte hinnaliikumiste kordumine realistlik, põhjendab pädevale asutusele ta nende väljajätmist raamistikust.
- b) Erinevad võimalikud tulevikustsenaariumid, mis põhinevad järjepidevatel eeldustel seoses turu volatiilsusega ning hinnakorrelatsiooniga eri turgude ja finantsinstrumentide vahel, tuginedes võimalike turutingimuste kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele hindamisele.

3. Samuti võetakse raamistikus kvantitatiivselt ja kvalitatiivselt arvesse seda, mil määral võivad äärmuslikud hinnaliikumised samaaegselt mitmel asjaomasel turul aset leida. Raamistikus võetakse arvesse, et ajaloolised hinnakorrelatsioonid võivad äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes mitte toimida.

*Artikkel 31***Äärmuslike, kuid realistlike stsenaariumide läbivaatamine**

Keskne vastaspool vaatab artikli 30 kohased protseduurid korrapäraselt läbi, võttes arvesse kõiki asjakohaseid turusuundumusi ning kliirivate liikmete riskide ulatust ja kontsentratsiooni. Vähemalt kord aastas ja sagedamini, kui turusuundumused või keskse vastaspool kliiritavate lepingute olulised muutused mõjutavad stsenaariumide aluseks olevaid eeldusi, mistõttu tuleb kohandada stsenaariume, vaatab keskne vastaspool konsulteerides riskikomiteega läbi ajaloolised ja hüpoteetilised stsenaariumid, mida keskne vastaspool kasutab äärmuslike, kuid realistlike stsenaariumide kindlaksmääramiseks. Raamistiku oluliste muutuste kohta antakse aru juhtkonnale.

VIII PEATÜKK

LIKVIIDSUSRISKI KONTROLLIMINE

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 44)

Artikkel 32

Likviidsusriski hindamine

1. Keskne vastaspool kehtestab töökindla likviidsusriski juhtimise raamistiku, mis hõlmab tõhusaid tegevus- ja analüüsivahendeid, et pidevalt ja õigeaegselt teha kindlaks, mõõta ja jälgida arveldus- ja rahavoo-gusid, sealhulgas päevasise likviidsuse kasutamist. Keskne vastaspool vaatab korrapäraselt läbi likviidsusriski juhtimise raamistiku ülesehituse ja toimimise, võttes arvesse stressitesti tulemusi.

2. Keskse vastaspoole likviidsusriski juhtimise raamistik on piisavalt kindel, tagamaks, et keskne vastaspool suudab kõigis asjaomastes valuutades täita makse- ja arvelduskohustused nende täitmise tähtjaks, sealhulgas vajaduse korral päevasiseselt. Keskse vastaspoole likviidsusriski juhtimise raamistik hõlmab ka võimalike tulevaste likviidsusvajaduste hindamist erinevate võimalike stressistsenaariumide alusel. Stressistsenaarium hõlmab määruse (EL) nr 648/2012 artikli 44 kohast kliirivate liikmete kohustuste täitmatajätmist alates kohustuste täitmatajätmise kuupäevast kuni likvideerimisperioodi lõpuni ning keskse vastaspoole investeerimispoliitikast ja -protseduuridest tulenevat likviidsusriski äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes.

3. Likviidsusriski juhtimise raamistik hõlmab likviidsusplaani, mida dokumenteeritakse ja säilitatakse vastavalt artiklile 12. Likviidsusplaani sisaldab vähemalt keskse vastaspoole protseduure, mis on seotud järgmisega:

- a) likviidsusvajaduste juhtimine ja jälgimine vähemalt päevapõhiselt erinevate turustsenaariumide alusel;
- b) likviidsusvajaduste katmiseks piisavate likviidsete rahaliste vahendite säilitamine ja eri liiki likviidsete vahendite kasutamise kindlaksmääramine;
- c) keskssele vastaspoolele kättesaadavate likviidsete varade ja likviidsusvajaduste igapäevane hindamine;
- d) likviidsusriski allikate kindlaksmääramine;
- e) sellise ajavahemiku hindamine, mille jooksul peaksid keskse vastaspoole likviidsed rahalised vahendid olema kättesaadavad;
- f) selliste võimalike likviidsusvajaduste hindamine, mis tuleneb kliirivate liikmete suutlikkusest vahetada rahalisi vahendeid mitterahalise tagatise vastu;
- g) likviidsuse puudujäägi korral kohaldatav protsess;
- h) mis tahes selliste likviidsete rahaliste vahendite taastamine, mida võib olla vaja halvenenud turutingimustes.

Keskse vastaspoole juhtorgan kiidab plaani heaks pärast konsulteerimist riskikomiteega.

▼B

4. Keskne vastaspool hindab likviidsusriski, millele ta on avatud, sealhulgas juhul, kui kliirivad liikmed ei suuda kliirimis- või arveldusprotsessi käigus täita õigeaegselt oma maksekohustusi, võttes arvesse ka keskse vastaspoole investeerimistegevust. Likviidsusriski juhtimise raamistik võtab arvesse likviidsusvajadusi, mis tulenevad keskse vastaspoole suhetest mis tahes muu üksusega, kellega seoses on kesksel vastaspoolel likviidsusrisk, sealhulgas:

- a) arvelduspangad;
- b) maksesüsteemid;
- c) väärtpaberiarveldussüsteemid;
- d) nostroagendid;
- e) depoopangad;
- f) likviidsuse pakkujad;
- g) koostalitlevad kesksed vastaspooled;
- h) teenuseosutajad.

5. Keskne vastaspool võtab arvesse lõikes 4 loetletud üksuste vastastikust sõltuvust ning mitmesuguseid suhteid, mis lõikes 4 loetletud üksustel võib keskse vastaspoolega likviidsusriski juhtimise raamistikus olla.

6. Keskne vastaspool näeb ette igapäevase aruande vajaduste ja vahendite kohta, mis hõlmab lõike 3 punkte a–c, ning kvartaliaruande likviidsusplaani kohta, mis hõlmab lõike 3 punkte d–h. Kõnealused aruanded dokumenteeritakse ja säilitatakse vastavalt IV peatükile.

*Artikkel 33***Juurdepäas likviidsusele**

1. Keskne vastaspool säilitab iga asjaomase valuuta puhul likviidsed vahendid, mis vastavad määruse (EL) nr 648/2012 artikli 44 ja käesoleva määruse artikli 32 kohaselt kindlaks määratud likviidsusnõuetele. Kõnealused likviidsed vahendid võivad olla ainult järgmised:

- a) emiteerivas keskpangas hoiustatud rahalised vahendid;
- b) tegevusloa saanud krediitiasutuses vastavalt artiklile 47 hoiustatud rahalised vahendid;
- c) kokkulepitud krediidiiliinid või samaväärsed kokkulepped kohustusi täitvate kliirivate liikmetega;
- d) kokkulepitud repotehingud;
- e) kiirelt turustatavad finantsinstrumendid, mis vastavad artiklite 45 ja 46 nõuetele ning mille puhul keskne vastaspool suudab tõendada, et need on kergesti kättesaadavad ja samal päeval rahalisteks vahenditeks vahetatavad eelnevalt kokkulepitud ja kõrge usaldusväärsusega rahastamise korra alusel, sealhulgas halvenenud turutingimustes.

2. Keskne vastaspool võtab arvesse valuutasid, milles kohustused on nomineeritud, ja halvenenud turutingimuste võimalikku mõju tema suutlikkusele saada juurdepääsu valuutaturgudele viisil, mis on kooskõlas valuuta väärtpaberiarveldustsüklitega ja väärtpaberiarveldussüsteemidega.

▼B

3. Kliirivate liikmete esitatud tagatise vastu kokkulepitud krediidi-liine, ei võeta likviidsete vahenditena arvesse topelt. Keskne vastaspool võtab meetmeid, et jälgida ja kontrollida likviidsusriski kontsentratsiooni konkreetsete likviidsuse pakkuja suhtes.

4. Kesknel vastaspool teeb hoolsuskohustust täites kindlaks, kas likviidsuse pakkuja suudab tegutseda likviidsuskorra kohaselt.

5. Keskne vastaspool testib korrapäraselt protseduure, millega tagatakse juurdepääs eelnevalt kokkulepitud rahastamiskorrale. See võib hõlmata kommertsbankade krediidiliinide kaudu testisummade kasutuselevõtmist, et kontrollida vahenditele juurdepääsu kiirust ja protseduuride usaldusväärsust.

6. Kesknel vastaspoolel on likviidsusplaani raames ette nähtud üksik-asjalikud protseduurid likviidsete rahaliste vahendite kasutamiseks, et täita oma maksekohustusi likviidsuse puudujäägi korral. Likviidsusprotseduurides märgitakse selgelt, millal teatavaid vahendeid tuleks kasutada. Samuti kirjeldatakse protseduurides, kuidas pääseda ligi rahahoiustele või üleõhoiustele, teha päevasiseseid turutehinguid või võtta kasutusele eelnevalt kokkulepitud likviidsusliine. Kõnealuseid protseduure testitakse korrapäraselt. Samuti kehtestab keskne vastaspool asjakohase kava rahastamiskorra uuendamiseks enne selle aegumist.

*Artikkel 34***Kontsentratsioonirisk**

1. Keskne vastaspool jälgib ja kontrollib tähelepanelikult likviidsusriski kontsentratsiooni, sealhulgas artikli 32 lõikes 4 loetletud üksustega ja samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate üksustega seotud riske.

2. Keskse vastaspoole likviidsusriski juhtimise raamistik hõlmab riski ja kontsentratsiooni piirmäärade kohaldamist.

3. Keskne vastaspool määrab kindlaks kontsentratsiooni piirmäärade rikkumise korral kohaldatavad protsessid ja protseduurid.

IX PEATÜKK

KASKAADI PÕHIMÕTE

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 45)

*Artikkel 35***Selliste keskse vastaspoole omavahendite arvutamine, mida kasutatakse kaskaadi põhimõttel**

1. Keskne vastaspool märgib bilansis eraldi ja hoiab määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 lõikes 4 sätestatud otstarbeks määratud omavahendeid.

▼B

2. Lõikes 1 osutatud miinimumsumma arvutamisel korrutab keskne vastaspool miinimumkapitali (sealhulgas jaotamata kasum ja reservid), mis on ette nähtud määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 16 ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) 152/2013 ⁽¹⁾ 25 protsendiga.

Keskne vastaspool vaatab kõnealuse miinimumsumma läbi kord aastas.

3. Kui kesksel vastaspoolel on mitu tagatisfondi eri liiki kliiritavate finantsinstrumentide jaoks, jaotatakse lõike 1 kohaselt arvutatud sihipärase omavahendite kogusumma tagatisfondide vahel proportsionaalselt iga tagatisfondi suurusega ning jagatud summasid kajastatakse bilansis eraldi ja kasutatakse tagatisfondidega seotud eri turusegmentides kohustuste täitmatajätmise korral.

4. Lõike 1 kohaste nõuete täitmiseks ei kasutata muid vahendeid kui määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 16 osutatud kapitali koos jaotamata kasumi ja reservidega.

*Artikkel 36***Selliste keskse vastaspoole omavahendite säilitamine, mida kasutatakse kaskaadi põhimõttel**

1. Keskne vastaspool teavitab pädevat asutust viivitamata, kui asjaomaseks otstarbeks määratud omavahendite maht langeb alla artikliga 35 ette nähtud summat, teatades rikkumise põhjused ja esitades kirjalikult sellise summa taastamiseks võetavate meetmete üksikasjaliku kirjelduse ja ajakava.

2. Kui üks või mitu kliirivat liiget jätavad kohustused täitmata enne, kui keskne vastaspool on taastanud asjaomaseks otstarbeks määratud omavahendid, kasutatakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 45 kohaldamisel ainult asjaomaseks otstarbeks määratud omavahendite jääksummat.

3. Keskne vastaspool taastab asjaomaseks otstarbeks määratud omavahendid vähemalt ühe kuu jooksul pärast lõike 1 kohase teate saatmist.

X PEATÜKK**TAGATIS**

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 46)

*Artikkel 37***Üldnõuded**

Keskne vastaspool kehtestab ja rakendab läbipaistvad ja järjepidevad põhimõtted ja protseduurid, et hinnata ja pidevalt jälgida tagatisena aktsepteeritavate varade likviidust ning võtta vajaduse korral parandusmeetmeid.

⁽¹⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 37

▼B

Keskne vastaspool vaatab vähemalt kord aastas läbi tagatisena aktsepteeritavate varade põhimõtted ja protseduurid. Samuti teostatakse selline läbivaatamine olulise muudatuse korral, mis mõjutab keske vastaspoole riski.

*Artikkel 38***Rahaline tagatis**

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohaldamisel on väga likviidne tagatis nomineeritud ühes järgmistest:

- a) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool pädevale asutusele tõendada, et ta suudab seda riski juhtida;
- b) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib tehinguid, sellise tagatise piires, mis on ette nähtud, et katta keske vastaspoole riski kõnealus valuutas.

*Artikkel 39***Finantsinstrumendid**

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohaldamisel käsitatakse väga likviidse tagatisena finantsinstrumente, garantiisid ja kulda, mis vastavad I lisa tingimustele.

▼M3

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohaldamisel käsitatakse kuni 7. september 2024 avaliku sektori garantiisid, mis vastavad I lisas sätestatud tingimustele, väga likviidse tagatisena.

▼B*Artikkel 40***Tagatise hindamine**

1. Artikli 37 kohaseks väga likviidse tagatise hindamiseks kehtestab ja rakendab keskne vastaspool põhimõtted ja protseduurid, et peaaegu reaalajas jälgida tagatisena aktsepteeritud iga vara krediitkvaliteeti, turulikviidsust ja hinnavolatiilsust. Keskne vastaspool vaatab hindamis-põhimõtete ja -protseduuride asjakohasuse läbi korrapäraselt ja vähemalt korra aastas. Samuti teostatakse selline läbivaatamine olulise muudatuse korral, mis mõjutab keske vastaspoole riski.

2. Keskne vastaspool hindab tagatist turuhinnas peaaegu reaalajas ja kui see ei ole võimalik, peab suutma pädevale asutusele tõendada, et ta suudab oma riske juhtida.

*Artikkel 41***Väärtuskärped**

1. Keskne vastaspool kehtestab ja rakendab põhimõtted ja protseduurid, et määrata kindaks tagatise suhtes kohaldatavad väärtuskärped.

▼B

2. Väärtuskärbete puhul võetakse arvesse seda, et tagatist võib olla vaja likvideerida halvenenud turutingimustes, ja likvideerimiseks vajalikku aega. Keskne vastaspool tõendab pädevale asutusele, et väärtuskärped on arvutatud konservatiivsel viisil, et võimalikult piirata protsüklilist mõju. Iga tagatisvara puhul määratakse väärtuskärbe asjakohaste kriteeriumide alusel, mis hõlmavad järgmist:

- a) vara liik ja finantsinstrumendiga seotud krediidirisk keskse vastaspoole sisehinnangu põhjal. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset meetodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;
- b) vara tähtaeg;
- c) vara ajalooline ja hüpoteetiline tuleviku hinnavolatiilsus halvenenud turutingimustes;
- d) aluseks oleva turu likviidsus, sealhulgas müügi- ja ostuhinna vahe;
- e) valuutarisk, kui on olemas;
- f) korrelatsioonirisk.

3. Keskne vastaspool jälgib korrapäraselt väärtuskärbete asjakohasust. Keskne vastaspool vaatab väärtuskärbete põhimõtted ja protseduurid läbi vähemalt kord aastas ja mis tahes olulise muudatuse korral, mis mõjutab keskse vastaspoole riski, kuid peaks võimalikult palju vältima suuri väärtuskärpeid, mis võivad soodustada protsüklilisust. Väärtuskärbete põhimõtteid ja protseduure valideeritakse sõltumatult vähemalt kord aastas.

*Artikkel 42***Kontsentratsiooni piirmäärad**

1. Keskne vastaspool kehtestab ja rakendab põhimõtted ja protseduurid tagamaks, et tagatis on piisavalt hajutatud, et oleks võimalik seda ettenähtud hoidmisaja jooksul ilma olulise turumõjuta likvideerida. Põhimõtete ja protseduuridega määratakse kindlaks riskimaandamismeetmed, mida kohaldatakse lõike 2 kohaste kontsentratsiooni piirmäärade ületamise korral.

2. Keskne vastaspool määrab kindlaks kontsentratsiooni piirmäärad järgmiste puhul:

- a) üksikemitendid;
- b) emitentide liik;
- c) vara liik;

▼B

d) iga kliiriv liige;

e) kõik kliirivad liikmed.

3. Kongsentratsiooni piirmäärad määratakse kindlaks konservatiivsel viisil, võttes arvesse kõiki asjakohaseid kriteeriume, sealhulgas:

a) majandussektori, tegevuse ja geograafilisi piirkonna seisukohast sama liiki emitentide emitentid finantsinstrumendid;

b) finantsinstrumendi või emitendi krediidirisk keskse vastaspoole sisehinnangu põhjal. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset meetodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;

c) finantsinstrumentide likviidsus ja hinnavolatiilsus.

4. Keskne vastaspool tagab, et üks krediidasutus või samaväärne kolmanda riigi finantseerimisasutus või krediidasutusega või kolmanda riigi finantseerimisasutusega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus ei garanteeri rohkem kui 10 % tagatisest. Kui keskse vastaspoole tagatis, mis on saadud kommertsipanga garantii vormis, on üle 50 % kogutagatisest, võib kõnealuseks piirmääraks kehtestada 25 %.

5. Lõikes 2 osutatud piirmäärade arvutamisel võtab keskne vastaspool arvesse keskse vastaspoole koguriski seosed emitendiga, sealhulgas kumulatiivseid krediidiliine, hoiusesertifikaate, tähtajalisi hoiuseid, hoiukontosid, arvelduskontosid, rahaturuinstrumente ja keskse vastaspoole tehtud pöördrepotehingud. Kõnealuseid piirmäärasid ei kohaldata tagatise suhtes, mis kesksel vastaspoolel on lisaks tagatise, tagatisfondi või muude rahaliste vahendite miinimumnõuetele vastavalt.

6. Üksikemitendiga seotud riski kongsentratsiooni piirmäära kindlaksmääramisel liidab keskne vastaspool kokku kõik sellised riskid ja käsitleb ühe riskina kõiki selliseid riske, mis on seotud emitendi või konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse emitentid ja emitendi või konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse poolt otseselt garanteeritud finantsinstrumentidega, samuti sellise ettevõtja emitentid finantsinstrumentidega, mille ainus otstarve on omada emitendi tegevuseks esma-tähtsaid tootmisvahendeid.

7. Keskne vastaspool jälgib korrapäraselt kongsentratsiooni piirmäärade põhimõtete ja protseduuride asjakohasust. Keskne vastaspool vaatab kongsentratsiooni piirmäärade põhimõtted ja protseduurid läbi vähemalt kord aastas ja mis tahes olulise muudatuse korral, mis mõjutab keskse vastaspoole riski.

8. Keskne vastaspool teavitab pädevaid asutusi ja kliirivaid liikmeid kohaldatavatest kongsentratsiooni piirmääradest ja nende mis tahes muudatustest.

9. Kui keskne vastaspool oluliselt ületab põhimõtete ja protseduuridega kindlaks määratud kongsentratsiooni piirmäära, teatab ta sellest viivitamata pädevale asutusele. Keskne vastaspool parandab kõnealuse rikkumise võimalikult kiiresti.

XI PEATÜKK

INVESTEERIMISPOLIITIKA

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 47)

Artikkel 43

Väga likviidsed finantsinstrumendid

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõike 1 kohaldamisel võib väga likviidsete finantsinstrumentidena, millega kaasneb minimaalne krediidi- ja tururisk, käsitada võlainstrumente, kui kõnealused võlainstrumendid vastavad kõigile II lisas sätestatud tingimustele.

Artikkel 44

Kõrge turvalisusega kokkulepped finantsinstrumentide hoiustamiseks

1. Kui keskne vastaspool ei suuda hoiustada artiklis 45 osutatud finantsinstrumente või tagatiseks, tagatistfondi või muude finantsvahendite raames kasutatud finantsinstrumente omandiõiguse ülemineku ja tagatisega seotud huvide alusel väärtpapieriarveldussüsteemi korraldaja juures, kes tagab kõnealuste instrumentide täieliku kaitse, hoiustatakse sellised finantsinstrumendid ühe järgmistest:

- a) keskpank, kes tagab kõnealuste instrumentide täieliku kaitse ja võimaldab kesksel vastaspoolel neid vajaduse korral kiiresti kasutada;
- b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/48/EÜ ⁽¹⁾ kohane tegevusloa saanud krediitiasutus, kes tagab kõnealuste instrumentide täieliku eraldamise ja kaitse, võimaldab kesksel vastaspoolel neid vajaduse korral kiiresti kasutada, kusjuures keskne vastaspool suudab tõendada, et asjaomasel krediitiasutusel on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;
- c) kolmanda riigi finantseerimisasutus, kelle suhtes kohaldatakse ja kes järgib usaldatavusnõudeid, mida pädev asutus peab vähemalt samaväärseks direktiivis 2006/48/EÜ sätestatud nõuetega, ning kellel on usaldusväärsed raamatupidamistavad, turvaprotseduurid ja sisekontroll ning kes tagab kõnealuste instrumentide täieliku eraldamise ja kaitse, võimaldab kesksel vastaspoolel neid vajaduse korral kiiresti kasutada, kusjuures keskne vastaspool suudab tõendada, et asjaomasel finantseerimisasutusel on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis.

⁽¹⁾ ELT L 177, 30.6.2006, lk 1.

▼B

2. Kui finantsinstrumendid hoiustatakse vastavalt lõike 1 punktidele b või c, hoitakse neid kokkuleppe alusel, millega hoitakse kesksele vastaspoolele ära mis tahes kahju, mis võib tuleneda tegevusloa saanud finantseerimisasutuse kohustuste mittetäitmisest või maksejõuetusest.

3. Kõrge turvalisusega kokkulepetega selliste finantsinstrumentide hoiustamiseks, mida kasutatakse tagatiseks ja tagatistfondi või muude finantsvahendite raames, lubatakse kõnealuseid finantsinstrumente taaskasutada ainult kesksel vastaspoolel, kui täidetud on määruse (EL) nr 648/2012 artikli 39 lõikes 8 sätestatud tingimused ja kui taaskasutamise eesmärk on teha makseid, võtta meetmeid seoses kliiriva liikme kohustuste mittetäitmisega või täita koostalitluskokkulepet.

*Artikkel 45***Kõrge turvalisusega kokkulepped rahaliste vahendite säilitamiseks**

1. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõike 4 kohaldamisel, kui rahalised vahendid on hoiustatud mujal kui keskpangas, vastavad sellised hoiused kõigile järgmistele tingimustele:

a) hoius on ühes järgmistest valuutadest:

- i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool kõrge usaldusväärsusega tõendada, et ta suudab seda riski juhtida;
- ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib tehinguid, sellise tagatise piires, mis on saadud kõnealuses valuutas;

b) hoiust hoitakse ühes järgmistest üksustest:

- i) direktiivi 2006/48/EÜ kohane tegevusloa saanud krediidasutus, kelle puhul suudab keskne vastaspool tõendada, et asjaomasel krediidasutusel on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;
- ii) kolmanda riigi finantseerimisasutus, kelle suhtes kohaldatakse ja kes järgib usaldatavusnõudeid, mida pädev asutus peab vähemalt samaväärseks direktiivis 2006/48/EÜ sätestatud nõuetega, ning kellel on usaldusväärsed raamatupidamistavad, turvaprotseduurid ja sisekontroll, kusjuures keskne vastaspool suudab tõendada, et asjaomasel finantseerimisasutusel on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;

2. Kui rahalisi vahendeid hoiustatakse üleöö vastavalt lõikele 1, hoiustatakse vähemalt 95 % sellistest rahalistest vahenditest, mis on arvutatud ühe kalendrikuu pikkuse keskmise ajavahemiku alusel, kokkuleppe kohaselt, millega tagatakse rahaliste vahendite tagatus väga likviidsete finantsinstrumentidega, mis vastavad artikli 45 kohastele nõuetele, välja arvatud kõnealuse artikli lõike 1 punkti c kohane nõue.

*Artikkel 45***Kontsentratsiooni piirmäärad**

1. Keskne vastaspool kehtestab ja rakendab põhimõtted ja protseduurid tagamaks, et finantsinstrumendid, millesse tema rahalised vahendid on investeeritud, on piisavalt hajutatud.

2. Keskne vastaspool määrab kindlaks kontsentratsiooni piirmäärad ja jälgib oma rahaliste vahendite kontsentratsiooni järgmiste puhul:

- a) konkreetsed finantsinstrumendid;
- b) finantsinstrumentide liigid;
- c) üksikemitendid;
- d) emitendi liigid;
- e) vastaspoole, kellega on sõlmitud artikli 44 lõike 1 punktide b ja c või artikli 45 lõike 2 kohased kokkulepped.

3. Emitendi liikide puhul võtab keskne vastaspool arvesse järgmist:

- a) geograafiline jaotus;
- b) vastastikune sõltuvus ja mitmesugused suhted, mis üksuse ja keskse vastaspoole vahel võivad olla;
- c) krediidiriski tase;
- d) keskse vastaspoole riskid emitendi suhtes seoses keskse vastaspoole kliiritavate toodetega.

4. Põhimõtete ja protseduuridega määratakse kindlaks riskimaandamismeetmed, mida kohaldatakse kontsentratsiooni piirmäärade ületamise korral.

5. Üksikemitendi või hoidmiskohaga seotud riski kontsentratsiooni piirmäära kindlaksmääramisel liidab keskne vastaspool kokku kõik sellised riskid ja käsitleb ühe riskina kõiki selliseid riske, mis on seotud emitendi emiteeritud või tema poolt otseselt garanteeritud finantsinstrumentidega ning hoidmiskohta hoiule antud kõigi rahaliste vahenditega.

6. Keskne vastaspool jälgib korrapäraselt kontsentratsiooni piirmäärade põhimõtete ja protseduuride asjakohasust. Keskne vastaspool vaatab kontsentratsiooni piirmäärade põhimõtted ja protseduurid läbi vähemalt kord aastas ja mis tahes olulise muudatuse korral, mis mõjutab keskse vastaspoole riski.

7. Kui keskne vastaspool ületab põhimõtete ja protseduuridega kindlaks määratud kontsentratsiooni piirmäära, teatab ta sellest viivitamata pädevale asutusele. Keskne vastaspool parandab kõnealuse rikkumise võimalikult kiiresti.

▼B*Artikkel 46***Mitterahaline tagatis**

Kui tagatis saadakse finantsinstrumentide vormis vastavalt X peatüki sätetele, kohaldatakse ainult artikleid 44 ja 45.

XII PEATÜKK

MUDELITE LÄBIVAATAMINE, STRESSITESTID JA JÄRELTESTID

(Määruse (EL) nr 648/2012 artikkel 49)

*1. JAGU***Mudelid ja programmid***Artikkel 47***Mudeli valideerimine**

1. Keskne vastaspool valideerib põhjalikult riskide kindlakstegeviseks, koondamiseks ja juhtimiseks kasutatavad mudelid, meetodid ja likviidsusriski juhtimise raamistiku. Mudelite, meetodite ja likviidsusriski juhtimise raamistiku olulise läbivaatamise või kohandamise korral kohaldatakse asjakohast juhtimiskorda, sealhulgas küsitakse nõu riskikomiteelt, kusjuures enne kohaldamist peab kõnealused mudelid, meetodid ja raamistiku valideerima pädev ja sõltumatu isik.

2. Keskse vastaspoole valideerimisprotsess on dokumenteeritud ja selles on vähemalt kindlaks määratud keskse vastaspoole tagatise, tagatistfondi ja muude rahaliste vahendite meetodite ning likviidsete rahaliste vahendite arvutamise raamistiku testimise põhimõtted. Selliste põhimõtete olulise läbivaatamise või kohandamise korral kohaldatakse asjakohast juhtimiskorda, sealhulgas küsitakse nõu riskikomiteelt, kusjuures enne kohaldamist peab kõnealused põhimõtted valideerima pädev ja sõltumatu isik.

3. Põhjalik valideerimine hõlmab vähemalt järgmist:

- a) mudelite ja raamistiku ülesehituse usaldusväärsuse hindamine, sealhulgas tõendus mudelite ja raamistiku arendamise kohta;
- b) pideva seirekorra läbivaatamine, sealhulgas protsesside kontrollimine ja võrdlusanalüüs;
- c) mudelite, meetodite ja likviidsusriski juhtimise raamistiku väljatöötamiseks kasutatud näitajate ja eelduste läbivaatamine;
- d) teatavat liiki lepingute suhtes kohaldatavate mudelite, meetodite ja raamistiku sobivuse ja asjakohasuse läbivaatamine;

▼B

e) stressitestistsenaariumide sobivuse läbivaatamine vastavalt VII peatükile ja artiklile 52;

f) testitulemuste analüüsimine.

4. Keskne vastaspool määrab kindlaks kriteeriumid, mille alusel hinnatakse, kas mudeleid, meetodeid ja likviidsusriski juhtimise raamistikku saab edukalt valideerida. Kriteeriumid hõlmavad positiivseid testitulemusi.

5. Kui hinnateave ei ole koheselt kättesaadav või usaldusväärne, võtab keskne vastaspool sellist piiratud hinnateavet arvesse ja toetub vähemalt konservatiivsetele eeldustele, mis põhinevad täheldatud korrelatsioonil või seotud turgudel ning praegustel turusuundumustel.

6. Kui hinnateave ei ole koheselt kättesaadav või usaldusväärne, tuleb asjaomaste süsteemide ja hindamismudelite suhtes kohaldada asjakohast juhtimiskorda, valideerimiskorda ja teste, sealhulgas paluda nõu riskikomiteelt. Tagamaks et mudelite kasutamisel saadakse asjakohased hinnad, laseb keskne vastaspool oma hindamismudeleid eri stsenaariumide alusel valideerida pädeval ja sõltumatul isikul ning vajaduse korral kohandab alustamise tagatise arvutamist vastavalt kindlaks tehtud mis tahes mudeliriskile.

7. Keskne vastaspool hindab korrapäraselt tagatismudeli teoreetilisi ja empiirilisi omadusi kõigi kliiritavate finantsinstrumentide puhul.

Artikkel 48

Testikavad

1. Keskne vastaspool kehtestab põhimõtted ja protseduurid, et määrata kindlaks stressitesti- ja järeltestikavad, mille alusel hinnatakse riskikontrollimehhanismide (sealhulgas tagatis, tagatisfondi maksed ja muud rahalised vahendid) arvutamiseks kasutatud meetodite asjakohasust, täpsust, usaldusväärsust ja vastupanuvõimet eri turutingimustes.

2. Samuti määrab keskne vastaspool põhimõtete ja protseduuridega kindlaks stressitestimise programm, millega hinnatakse likviidsusriski juhtimise raamistiku asjakohasust, täpsust, usaldusväärsust ja vastupanuvõimet.

3. Põhimõtted ja protseduurid hõlmavad vähemalt asjakohase testi valimise ja kohandamise meetodeid, sealhulgas portfelli- ja turuandmete valikut, testide korrapärasust, kliiritavate finantsinstrumentide riskitunnuseid, testitulemuste ja erandite analüüsi ning asjakohaseid vajalikke parandusmeetmeid.

4. Keskne vastaspool võtab testide tegemisel arvesse kõiki klientide positsioone.

▼B*2. JAGU***Järeltestimine***Artikkel 49***Järeltestimine**

1. Keskne vastaspool hindab tagatiskatet, võrreldes tegelikke tulemusi tagatismudelite põhjal prognoositavate tulemustega. Sellised järeltestid tehakse iga päev, et teha kindalaks, kas tagatiskatte puhul on mis tahes testierandeid. Tagatiskatet hinnatakse finantsinstrumentide hetkepositsioonide ja kliirivate liikmete põhjal, võttes arvesse portfellitagatise ja vajaduse korral koostalitlevate kesksete vastaspoolte võimalikku mõju.

2. Keskne vastaspool kaalub järeltestikava puhul asjakohaseid varasemaid ajavahemikke, tagamaks, et kasutatav vaatlusperiood on piisav, et vähendada negatiivset mõju tulemuste statistilisele täpsusele.

3. Keskne vastaspool näeb järeltestikavaga ette vähemalt selged statistilised testid ja tulemuslikkuse kriteeriumid, mida keskne vastaspool järeltesti tulemuste hindamiseks kasutab.

4. Konfidentsiaalsust rikkumata esitab keskne vastaspool korrapäraselt järeltesti tulemused ja analüüsi riskikomiteele, et saada riskikomiteelt nõu tagatismudeli läbivaatamisel.

5. Järeltesti tulemused ja analüüs tehakse kättesaadavaks kõigile kliirivatele liikmetele ja kui on keskele vastaspoolele teada, ka klientidele. Kõigile teistele klientidele teeb taotluse korral järeltesti tulemused ja analüüsi kättesaadavaks asjakohane kliiriv liige. Selline teave koondatakse vormi, millega ei rikuta konfidentsiaalsust, ning kliirivatel liikmetel ja klientidel on juurdepääs ainult oma portfelli kohta tehtud järeltestide üksikasjalikele tulemustele ja analüüsile.

6. Keskne vastaspool määrab kindlaks protseduurid, millega täpsustatakse meetmed, mida võib järeltestide tulemuste põhjal võtta.

*3. JAGU***Tundlikkustestid ja -analüüs***Artikkel 50***Tundlikkustestid ja -analüüs**

1. Keskne vastaspool viib läbi tundlikkustestid ja -analüüsi, et hinnata oma tagatismudeli kohast tagatiskatet erinevates turutingimustes, kasutades varasemate halvenenud turutingimuste andmeid ja hüpoteetiliste halvenenud turutingimuste andmeid.

▼B

2. Keskne vastaspool kasutab erinevaid parameetreid ja eeldusi, et kajastada ajaloolisi ja hüpoteetilisi tingimusi, sealhulgas kõige volatiilsmaid perioode asjaomasel turul ja keskse vastaspoole kliiritavate lepingute hindade vaheliste korrelatsioonide äärmuslikke muutusi, et teha kindlaks, kuidas väga halvad turutingimused ja mudeli oluliste parameetrite muutused võivad mõjutada tagatiskatet.

3. Tundlikkusanalüüs viiakse läbi paljude kliirivate liikmete tegelike ja tüüpiliste portfelli alusel. Tüüpiliste portfelli valikul võetakse aluseks nende tundlikkus oluliste tegurite ja korrelatsioonide suhtes, millele keskne vastaspool on avatud. Sellised tundlikkustestid ja -analüüs viiakse läbi nii, et testida alustamise tagatise mudeli peamisi parameetreid ja eeldusi mitmes usaldusvahemikus, et teha kindlaks süsteemi tundlikkus selliste parameetrite ja eelduste kalibreerimise vigade suhtes. Asjakohaselt võetakse arvesse riskitegurite muutumist ajas ja eeldatavat korrelatsiooni riskitegurite vahel.

4. Keskne vastaspool hindab kliirivate liikmete positsioonidega seotud võimalikku kahju.

5. Vajaduse korral võtab keskne vastaspool arvesse selliste kliirivate liikmete kohustuste samaaegse täitmatajätmise mõju, kes emiteerivad keskse vastaspoole kliiritavaid finantsinstrumente või keskse vastaspoole kliiritavate tuletislepingute alusvara. Vajaduse korral võetakse arvesse ka sellise kliendi kohustuste täitmatajätmise mõju, kes emiteerib keskse vastaspoole kliiritavaid finantsinstrumente või keskse vastaspoole kliiritavate tuletislepingute alusvara.

6. Konfidentsiaalsust rikkumata esitab keskne vastaspool korrapäraselt tundlikkustesti tulemused ja analüüsi riskikomiteele, et saada riskikomiteelt nõu tagatismudeli läbivaatamisel.

7. Keskne vastaspool määrab kindlaks protseduurid, millega täpsustatakse meetmed, mida võib tundlikkustestide tulemuste põhjal võtta.

4. JAGU

Stressitestid

Artikkel 51

Stressitestid

1. Keskne vastaspool kohaldab stressitestides äärmuslikke parameetreid, eeldusi ja stsenaariume riskide hindamiseks kasutatavate mudelite suhtes, tagamaks, et tema rahalised vahendid on piisavad asjaomaste riskide katmiseks äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes.

2. Keskse vastaspoole stressitestimise programmiga nähakse ette, et keskne vastaspool viib korrapäraselt läbi eri stressitestid, mille puhul võetakse arvesse keskse vastaspoole tootevalikut ning tema mudelite, meetodite ja likviidsusriski juhtimise raamistiku kõiki elemente.

▼B

3. Keskse vastaspoole stressitestimise programmiga nähakse ette, et stressitestide tegemisel kasutatakse kindlaks määratud stressitestide stsenaariume, mis vastavalt VII peatükile põhinevad nii varasematel kui ka hüpoteetilistel äärmuslikel, kuid realistlikel turutingimustel. Stressitestides kasutatavad varasemad tingimused vaadatakse vajaduse korral üle ja neid kohandatakse. Samuti võtab keskne vastaspool arvesse muud laadi asjakohaseid stressitestide stsenaariume, sealhulgas, kuid mitte ainult tema arvelduspankade, nostroagentide, depoopankade, likviidsuse pakkujate või koostalitlevate kesksete vastaspoolte tehnilisi rikkeid või finantsraskusi.

4. Keskne vastaspool suudab oma stressiteste kiiresti kohandada, et võtta arvesse uusi või tekkivaid riske.

5. Keskne vastaspool võtab arvesse võimalikku kahju, mis tuleneb kliendist (kui teada), kes kliirib mitme kliiriva liikme kaudu.

6. Konfidentsiaalsust rikkumata esitab keskne vastaspool korrapäraselt stressitesti tulemused ja analüüsi riskikomiteele, et saada riskikomiteelt nõu mudeli, meetodite ja likviidsusriski juhtimise raamistiku läbi vaatamisel.

7. Stressitesti tulemused ja analüüs tehakse kättesaadavaks kõigile kliirivatele liikmetele ja kui kesksele vastaspoolele teada, ka klientidele. Kõigile teistele klientidele teeb taotluse korral stressitesti tulemused ja analüüsi kättesaadavaks asjakohane kliiriv liige. Selline teave koondatakse vormi, millega ei rikuta konfidentsiaalsust, ning kliirivatel liikmetel ja klientidel on juurdepääs ainult oma portfelli kohta tehtud stressitestide üksikasjalikele tulemustele ja analüüsile.

8. Keskne vastaspool määrab kindlaks protseduurid, millega täpsustatakse meetmed, mida võib stressitestide tulemuste põhjal võtta.

*Artikkel 52***Riskitegurite stressitestid**

1. Kesksele vastaspoolele on asjakohased meetodid, et teha kindlaks ja mõõta kliiritavate lepingutega seotud asjaomaseid riskitegureid, mis võivad mõjutada tema kahju. Keskse vastaspoole stressitestides võetakse arvesse järgmiste finantsinstrumentide liikide puhul kindlaks määratud riskitegureid (kui asjakohane).

a) Intressimääraga seotud lepingud: riskitegurid, mis vastavad iga sellise valuuta intressimääradele, milles keskne vastaspool kliirib finantsinstrumente. Intressikõver jagatakse erinevatesse lõpptähtajavöönditesse, et teha kindlaks intressimäärade volatiilsuse erinevus intressikõveral. Asjaomaste riskitegurite arv sõltub keskse vastaspoole kliiritavate intressimäärade tuletislepingute keerukusest. Riigivõlakirjade ja muude fikseeritud tulumääraga väärtpaberite mittetäielikust korreleeruvast liikumisest tulenevat alusriski võetakse arvesse eraldi.

▼B

- b) Vahetuskursiga seotud lepingud: riskitegurid, mis vastavad igale valuutale, milles keskne vastaspool kliirib finantsinstrumente, ja selliste valuutade vahelisele vahetuskursile, milles tehakse lisatagatise nõuded ja milles keskne vastaspool kliirib finantsinstrumente.
- c) Aktsiatega seotud lepingud: riskitegurid, mis vastavad konkreetse aktsia volatiilsusele keskse vastaspoole kliiritava iga turu puhul ja üldise aktsiaturu eri sektorite volatiilsusele. Asjaomase turu suhtes kohaldatava modelleerimismeetodi keerukus ja laad vastab keskse vastaspoole riskile seoses üldise turuga, samuti tema kontsentratsioonile konkreetsetes aktsias kõnealusel turul.
- d) Kaubalepingud: riskitegurid, mis võtavad arvesse keskse vastaspoole kliiritavate kaubalepingute ja nendega seotud lepingute eri liike ja alamliike, sealhulgas vajaduse korral kauba otsesest omandiõigusest tuleneva preemia erinevust kauba tuletislepingute positsioonide ja alusvara positsioonide vahel.
- e) Krediidiriskiga seotud lepingud: riskitegurid, mis võtavad arvesse ootamatust kohustuste täitmatajätmisest tulenevat riski, sealhulgas mitmest kohustuste täitmatajätmisest tulenevat koguriski, alusriski ja taastumismäära volatiilsust.

2. Samuti võtab keskne vastaspool stressitestides asjakohaselt arvesse vähemalt järgmist:

- a) korrelatsioon, sealhulgas korrelatsioon kindlaks tehtud riskitegurite ja keskse vastaspoole kliiritavate samalaadsete lepingute vahel;
- b) kliiritavate lepingute eeldatavale ja ajaloolisele volatiilsusele vastavad tegurid;
- c) keskse vastaspoole mis tahes uute kliiritavate lepingute eritunnused;
- d) kontsentratsioonirisk, sealhulgas seoses kliiriva liikmega ja kliiriva liikme konsolideerimisgrupi üksustega;
- e) vastastikune sõltuvus ja mitmesugused suhted;
- f) asjaomased riskid, sealhulgas valuutarisk;
- g) kehtestatud riski piirmäärad;
- h) korrelatsioonirisk.

*Artikkel 53***Kõigi rahaliste vahendite stressitestid**

1. Keskse vastaspoole stressitestidega tagatakse, et tagatis, tagatisfondi maksed ja muud rahalised vahendid on piisavad, et katta vähemalt sellise kahe kohustusi mittetäitva kliiriva liikme kohustused, kellega seoses on tal suurimad riskid äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes. Samuti hinnatakse stressitestimise programmi raames võimalikku kahju, mis tuleneb selliste üksuste kohustuste mittetäitmisest, kes kuuluvad samasse konsolideerimisgruppi nagu kaks kliirivat liiget, kellega seoses on tal suurimad riskid äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes.

▼B

2. Keskse vastaspoole stressitestidega tagatakse, et tagatised ja tagatistfond on piisavad, et katta vähemalt kahe sellise kohustusi mittetäitva kliiriva liikme kohustused, kellega seoses on tal suurimad riskid, või teise ja kolmanda suurima kliiriva liikme kohustused, kui nendega seotud riski summa on suurem vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklile 42.

3. Keskne vastaspool analüüsib põhjalikult võimalikku saadavat kahju ja hindab kliirivate liikmete positsioonidega seotud võimalikku kahju, sealhulgas ohtu, et selliste positsioonide likvideerimine võib mõjutada turgu ja keskse vastaspoole tagatiskatet.

4. Vajaduse korral võtab keskne vastaspool stressitestide tegemisel arvesse sellise kliiriva liikme kohustuste täitmatajätmise mõju, kes emiteerib keskse vastaspoole kliiritavaid finantsinstrumente või keskse vastaspoole kliiritavate tuletislepingute alusvara. Vajaduse korral võetakse arvesse ka sellise kliendi kohustuste täitmatajätmise mõju, kes emiteerib keskse vastaspoole kliiritavaid finantsinstrumente või keskse vastaspoole kliiritavate tuletislepingute alusvara.

5. Keskne vastaspool võtab stressitestide tegemisel arvesse artikli 26 kohast likvideerimisperioodi.

*Artikkel 54***Likviidsete rahaliste vahendite stressitestid**

1. Keskne vastaspool viib läbi stressitestid oma likviidsete rahaliste vahendite suhtes, et tagada nende piisavus vastavalt VIII peatükis sätestatud nõuetele.

2. Kesknel vastaspoolel on selged ja läbipaistvad eeskirjad ja protseduurid, mida kohaldatakse juhul, kui stressitestide tulemusel tehti kindlaks, et likviidsete rahalisi vahendeid ei ole piisavalt, et tagada maksekohustuste täitmine.

Samuti on kesksel vastaspoolel selged protseduurid stressitestide tulemuste kasutamiseks ja analüüsimiseks, et hinnata ja kohandada likviidsusrisiki juhtimise raamistikku ja likviidsuse pakkujaid.

3. Likviidsete rahaliste vahendite suhtes kasutatavate stressitesti stsenaariumide puhul võetakse arvesse keskse vastaspoole ülesehitust ja tegevust ning kõiki üksuseid, kellega võib kaasneda oluline risk. Samuti võetakse selliste stressitestide puhul arvesse kliirivate liikmete, sealhulgas samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate muude üksuste vahelisi tugevaid seoseid või samalaadseid riske ning hinnatakse kohustuste samaaegse täitmatajätmise tõenäosust ja teistele kliirivatele liikmetele probleemide ülekandumise ohtu kohustuste täitmatajätmise korra.

5. JAGU

Kate ja testitulemuste kasutamine

Artikkel 55

Piisava katte säilitamine

1. Keskne vastaspool kehtestab ja säilitab protseduurid, et teha kindlaks turutingimuste muutused, sealhulgas kliiritavate finantsinstrumendide volatiilsuse suurenemine või likviidsuse vähenemine, et viivitamata kohandada tagatisnõuete arvutamist, et võtta asjakohaselt arvesse uusi turutingimusi.

2. Keskne vastaspool viib läbi väärtuskärbete testid, tagamaks, et tagatist on võimalik likvideerida vähemalt kärbitud väärtusega nii tähelestatud kui ka äärmuslikes, kuid realistlikes turutingimustes.

3. Kui keskne vastaspool kohaldab tagatist portfelli, mitte toote tasandil, vaatab ta pidevalt läbi ja testib eri toodete tasakaalustatust. Sellise tasakaalustamise korral kasutab keskne vastaspool usaldusväärset ja majanduslikult asjakohast meetodikat, mis kajastab toodete hinna vahelist sõltuvust. Eelkõige testib keskne vastaspool, kuidas toimib korrelatsioon tegelike ja hüpoteetiliste halbade turutingimuste korral.

Artikkel 56

Mudelite läbivaatamine testitulemuste põhjal

1. Kesknel vastaspoolel on selged protseduurid, et määrata kindlaks täiendava tagatise summa, mida võib olla vaja koguda, sealhulgas päevasiseselt, ja kohandada tagatismudelit, kui järeltestid osutavad, et mudel ei toiminud ootuspäraselt, mistõttu ei tehtud kindlaks alustamise tagatise asjakohast suurust, mida on vaja kavandatud usaldustaseme saavutamiseks. Kui keskne vastaspool teeb kindlaks, et vaja on lisatagatist, nõutakse see sisse järgmise lisatagatise nõudega.

2. Keskne vastaspool hindab järeltestide põhjal kindlaks tehtud testierandite põhjusi. Keskne vastaspool määrab erandi põhjuse alusel kindlaks, kas tagatismudelit või selle sisendmudeleid tuleb põhjalikult muuta ja kas kehtivaid parameetreid tuleb kohandada.

3. Keskne vastaspool hindab stressitestide põhjal kindlaks tehtud testierandite põhjusi. Keskne vastaspool määrab erandi põhjuse alusel kindlaks, kas mudeleid, meetodeid või likviidsusriski juhtimise raamistikku tuleb põhjalikult muuta ja kas kehtivaid parameetreid või eeldusi tuleb kohandada.

▼B

4. Kui testi tulemused osutavad, et tagatis, tagatisfond või muud rahalised vahendid ei ole riskide katmiseks piisavad, suurendab keskne vastaspool oma rahalisi vahendeid nõutavale tasemele järgmise lisatagatise nõudega. Kui testi tulemused osutavad, et likviidsed rahalised vahendid ei ole piisavad, suurendab keskne vastaspool likviidseid rahalisi vahendeid nõutavale tasemele võimalikult kiiresti.

5. Mudelite, meetodite ja likviidsusriski juhtimise raamistiku läbivaatamisel jälgib keskne vastaspool korduvate testierandite sagedust, et teha kindlaks probleemid ning lahendada need asjakohaselt ilma põhjendamatult viivitamata.

6. JAGU

Vastupidised stressitestid*Artikkel 57***Vastupidised stressitestid**

1. Keskne vastaspool viib läbi vastupidised stressitestid, mille eesmärk on teha kindlaks, milliste turutingimuste korral ei pruugi tema tagatis, tagatisfond ega muud rahalised vahendid olla piisavad krediidiriski katmiseks ning mille puhul ei pruugi tema likviidsed rahalised vahendid olla piisavad. Selliste testide tegemisel modelleerib keskne vastaspool äärmuslikke turutingimusi, mis lähevad kaugemale realistlikeks peetavatest turutingimustest, et aidata kindlaks määrata oma mudelite, likviidsusriski juhtimise raamistiku, rahaliste vahendite ja likviidsete rahaliste vahendite piire.

2. Keskne vastaspool töötab välja vastupidised stressitestid vastavalt riskidele, mis on seotud asjaomaste turgudega ja tuletislepingutega, mille puhul ta osutab kliirimisteenust.

3. Keskne vastaspool kasutab lõikes 1 sätestatud tingimusi ning vastupidise stressitesti tulemusi ja analüüsi, et aidata kindlaks teha äärmuslikke, kuid realistlikke stsenaariumeid vastavalt VII peatükile.

4. Konfidentsiaalsust rikkumata esitab keskne vastaspool korrapäraselt vastupidise stressitesti tulemused ja analüüsi riskikomiteele, et saada riskikomiteelt nõu selle läbivaatamisel.

7. JAGU

Rikkumismenetlus*Artikkel 58***Rikkumismenetluse testimine**

1. Keskne vastaspool testib rikkumismenetlust ja vaatab selle läbi, tagamaks, et see on nii praktiline kui ka tõhus. Keskne vastaspool viib rikkumismenetluse testimise osana läbi simulatsiooni.

▼B

2. Keskne vastaspool teeb rikkumismenetluse testimise raames kindlaks mis tahes ebakindluse ja kohandab vastavalt menetlust, et vähendada sellist ebakindlust.

3. Keskne vastaspool kontrollib simulatsiooni raames, kas kõiki kliirivaid liikmeid, sealhulgas vajaduse korral kliente, muid asjaomaseid isikuid, koostalitlevaid keskseid vastaspooli ja mis tahes seotud teenusosutajaid on nõuetekohaselt teavitatud ning kas nad teavad kohustuste täitmatajätmise korral kohaldatavat menetlust.

8. JAGU

*Valideerimine ja testimise sagedus**Artikkel 59***Sagedus**

1. Keskne vastaspool valideerib mudeleid ja meetodeid põhjalikult vähemalt kord aastas.

2. Keskne vastaspool valideerib likviidsusriski juhtimise raamistiku põhjalikult vähemalt kord aastas.

3. Keskne vastaspool valideerib oma valideerimismudeleid täielikult vähemalt kord aastas.

4. Keskne vastaspool vaatab artikli 51 kohaste põhimõtete asjakohasuse läbi vähemalt kord aastas.

5. Keskne vastaspool analüüsib ja jälgib mudeli toimimist ja finantsvahenditega kaetust kohustuste mittetäitmise korral, tehes järeltestid tagatiskatte hindamiseks vähemalt iga päev, ning teeb vähemalt iga päev stressitestid, kasutades tavapäraseid ja eelnevalt kindlaksmääratud parameetreid ja eeldusi.

6. Keskne vastaspool analüüsib ja jälgib oma likviidsusriski juhtimise raamistikku, tehes vähemalt iga päev likviidsete rahaliste vahendite suhtes stressitestid.

7. Keskne vastaspool analüüsib testitulemusi põhjalikult vähemalt kord kuus, et olla kindel, et stressitestistsenaariumid, mudelid, likviidsusriski juhtimise raamistik, alusnäitajad ja eeldused on õiged. Selline analüüs viiakse sagedamini läbi halvenenud turutingimuste korral, sealhulgas juhul, kui kliiritavad finantsinstrumendid või asjaomased turud on üldiselt väga volatiilsed või on muutunud vähelikviidseks või kui kliirivate liikmete positsioonide suurus või kontsentratsioon on märkimisväärselt kasvanud või kui prognoositakse, et keskne vastaspool sattub halbadesse turutingimustesse.

8. Tundlikkusanalüüs viiakse tundlikkustestide tulemuste põhjal läbi vähemalt kord kuus. Kõnealune analüüs teostatakse sagedamini, kui turud on ebatavaliselt volatiilsed või vähelikviidsed või kui kliirivate liikmete positsioonide suurus või kontsentratsioon on märkimisväärselt kasvanud.

▼B

9. Keskne vastaspool testib vähemalt kord aastas finantsinstrumentide tasakaalustamist ja seda, kuidas korrelatsioon toimib tegelikes ja hüpoteetilistes halvenenud turutingimustes.

10. Keskse vastaspoole väärtuskärpeid testitakse vähemalt kord kuus.

11. Keskne vastaspool viib vastupidised stressitestid läbi vähemalt kord kvartalis.

12. Keskne vastaspool testib rikkumismenetlust ja vaatab selle läbi vähemalt kord kvartalis ning viib artikli 61 kohaselt läbi simulatsiooni vähemalt kord aastas. Samuti viib keskne vastaspool läbi simulatsiooni rikkumismenetluse mis tahes olulise muutuse korral.

9. JAGU

Testide tegemisel kasutatav ajavahemik

Artikkel 60

Ajavahemik

1. Stressitestideks kasutatav ajavahemik määratakse kindlaks vastavalt VII peatükile ja see hõlmab tulevikuks prognoositavaid äärmuslikke, kuid realistlikke turutingimusi.

2. Järeltestideks kasutatav varasem ajavahemik hõlmab vähemalt kõige hiljutisema aasta andmeid või kui keskne vastaspool on asjaomaseid finantsinstrumente kliirunud vähem kui aasta, kogu kõnealuse perioodi andmeid.

10. JAGU

Avalikustamine

Artikkel 61

Avalikustatav teave

1. Keskne vastaspool avalikustab oma mudelite ja meetodite aluseks olevad üldpõhimõtted, teostatud testide laadi ning kõrgel tasemel kokkuvõtte testitulemustest ja mis tahes võetud parandusmeetmetest.

2. Keskne vastaspool avalikustab oma rikkumismenetluse põhipunktid, sealhulgas:

- a) asjaolud, mille korral võib võtta meetmeid;
- b) kes võib võtta kõnealuseid meetmeid;
- c) selliste meetmete ulatus, mida võib võtta, sealhulgas nii oma kui ka klientide positsioonide, vahendite ja varade käsitlemine;

▼B

- d) mehhanismid, et täita keskse vastaspoole kohustusi kohustusi täitvate kliirivate liikmete suhtes;
- e) mehhanismid, et aidata täita kohustusi mittetäitva kliiriva liikme kohustusi tema klientide suhtes.

*Artikkel 62***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1227/2011 ⁽¹⁾ artikli 2 lõike 4 punktide b ja d kohaste tuletistehingute suhtes hakatakse I lisa 2. jao punkti h kohaldama kolm aastat pärast käesoleva määruse jõustumist. ►**M3** I lisa 2. jao punkti 1 alapunkti h ei kohaldata siiski määruse (EL) nr 1227/2011 artikli 2 lõike 4 punktides b ja d osutatud tuletisinstrumentidega tehtavate tehingute suhtes alates 29. novembrist 2022 kuni 7. september 2024. ◀

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

⁽¹⁾ ELT L 326, 8.12.2011, lk 1.

▼ B*I LISA*▼ M3

Tingimused, mida kohaldatakse väga likviidse tagatisena käsitatavate finantsinstrumentide, pangagarantiide, avaliku sektori garantiide ja kulla suhtes

▼ B*1. JAGU**Finantsinstrumendid*

Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohaldamisel võib finantsinstrumendi vormis väga likviidse tagatisena kasutada finantsinstrumente, mis vastavad II lisa punkti 1 tingimustele, või vabalt võõrandatavaid väärtapabereid ja rahaturuinstrumente, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- a) keskne vastaspool suudab pädevale asutusele tõendada, et finantsinstrumendid on emiteerinud emitent, kellel on keskse vastaspoole asjakohase sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;
- b) keskne vastaspool suudab pädevale asutusele tõendada, et finantsinstrumenditel on vastaspoole asjakohase sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel;
- c) need on nomineeritud ühes järgmistest valuutadest:
  - i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool pädevale asutusele tõendada, et ta suudab seda riski juhtida;
  - ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib lepinguid, sellise tagatise piires, mis on ette nähtud, et katta keskse vastaspoole riski kõnealuses valuutas;
- d) need on vabalt võõrandatavad ning nende suhtes ei ole õiguslikke või juriidilisi piiranguid ega kolmanda isiku nõudeid, mis takistavad likvideerimist;
- e) nende puhul on aktiivne kohese müügi või repolepingute turg, kus osalevad erinevad ostja- ja müüjarühmad ning mille puhul suudab keskne vastaspool tõendada, et tal on sellele turule kindel juurdepääs, sealhulgas halvenenud turutingimustes;
- f) nende kohta on usaldusväärsed ja korrapäraselt avaldatavad hinnaandmed;
- g) neid ei ole emiteerinud:
  - i) tagatist andev kliiriv liige või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus, välja arvatud pandikirjade puhul ja ainult juhul, kui kõnealuseid võlakirju tagavad varad on asjakohaselt eraldatud kindla õigusraamistikuga ja vastavad käesoleva jao nõuetele;
  - ii) keskne vastaspool või temaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus;
  - iii) üksus, kelle tegevus hõlmab keskse vastaspoole toimimiseks oluliste teenuste osutamist, välja arvatud juhul, kui kõnealune üksus on Euroopa Majanduspiirkonna keskpank või sellist valuutat emiteeriv keskpank, millega seoses on kesksel vastaspoolel riskid;
- h) nende puhul ei ole märkimisväärset korrelatsiooniriski.

▼B*2. JAGU****Pangagarantiid***

1. Pädeva asutusega kokkulepitud määral aktsepteeritakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohase tagatisena kommertspanga garantiid, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) garantii antakse finantssektorivälisele kliirivale liikmele;
- b) keskne vastaspool suudab pädevale asutusele tõendada, et garantii andjal on keskse vastaspoole asjakohase sisehinnangu kohaselt madal krediidi-risk; Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et garantii andja asub teatavas riigis;
- c) garantii on nomineeritud ühes järgmistest valuutadest:
  - i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool pädevale asutusele tõendada, et ta suudab seda riski nõuetekohaselt juhtida;
  - ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib lepinguid, sellise tagatise piires, mis on ette nähtud, et katta keskse vastaspoole riski kõnealuses valuutas;
- d) garantii on tagasivõtmatu ja tingimusteta ning selle andja ei saa tugineda mis tahes õiguslikule või lepingulisele erandile või õiguslikule või lepingulisele kaitsevahendile, et keelduda garantii väljamaksmisest;
- e) garantiid saab taotluse korral täita garantiiga kaetud kohustusi mittetäitva kliiriva liikme portfelli likvideerimise perioodi jooksul ilma mis tahes järelevalvealaste, õiguslike või tegevusalaste piiranguteta;
- f) garantiid ei ole andnud:
  - i) garantiiga kaetud finantssektorivälise kliiriva liikmega samasse konsolideerimisgruppi kuuluv üksus;
  - ii) üksus, kelle tegevus hõlmab keskse vastaspoole toimimiseks oluliste teenuste osutamist, välja arvatud juhul, kui kõnealune üksus on Euroopa Majanduspiirkonna keskpank või sellist valuutat emiteeriv keskpank, millega seoses on kesksel vastaspoolel riskid;
- g) garantii puhul ei ole märkimisväärset korrelatsiooniriski;
- h) garantii on täielikult kaetud tagatisega, mis vastab järgmistele tingimustele:
  - i) puudub korrelatsioonirisk, mis tuleneb korrelatsioonist garantii andja või finantssektorivälise kliiriva liikme krediitlikvaliteediga, välja arvatud juhul, kui korrelatsiooniriski on asjakohaselt maandatud tagatise väärtuse allahindamise teel;
  - ii) keskne vastaspool saab seda kohe kasutada ning see on pankrotivarast välistatud kliiriva liikme ja garantii andja samaaegse kohustuste mittetäitmise korral.
- i) garantii andja sobivuse kinnitab keskse vastaspoole juhtorgan pärast garantii andja ning garantii õigusliku, lepingulise ja tegevusraamistiku täielikku hindamist, et olla piisavalt kindel garantii tulemuslikkuses, ja teatab sellest pädevale asutusele.

2. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 kohase tagatisena aktsepteeritakse keskpanga antud pangagarantiid, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) garantii andja on Euroopa Majanduspiirkonna keskpank või sellist valuutat emiteeriv keskpank, millega seoses on kesksel vastaspoolel riskid;

▼B

- b) garantii on nomineeritud ühes järgmistest valuutadest:
- i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool pädevale asutusele tõendada, et ta suudab seda riski nõuetekohaselt juhtida;
  - ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib tehinguid, sellise tagatise piires, mis on ette nähtud, et katta keskse vastaspoole riski kõnealuses valuutas;
  - c) garantii on tagasivõtmatu ja tingimusteta ning seda andev keskpank ei saa tugineda mis tahes õiguslikule või lepingulisele erandile või õiguslikule või lepingulisele kaitsevahendile, et keelduda garantii väljamaksmisest;
  - d) garantiid saab täita garantiiga kaetud kohustusi mittetäitva kliiriva liikme portfelli likvideerimise perioodi jooksul ilma, et selle suhtes kohaldataks mis tahes järelevalvelaseid, õiguslikke või tegevusalaseid piiranguid või mis tahes kolmandate isikute nõudeid.

▼M2*2a. JAGU**Avaliku sektori garantiid***▼M3**

Kuni 7. september 2024 peab avaliku sektori garantii, mis ei vasta 2. jao punktis 2 sätestatud keskpanga garantii tingimustele, vastama kõigile järgmistele tingimustele, et seda saaks aktsepteerida tagatisena määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 alusel:

▼M2

- a) selle on otseselt välja andnud või garanteerinud üks järgmistest:
- i) keskvalitsus EMPs;
  - ii) piirkondlikud valitsused või kohalikud omavalitsused EMPs, juhul kui piirkondlike valitsuste või kohalike omavalitsuste ja kõnealuse liikmesriigi keskvalitsuse riskipositsioonide riskid ei erine tänu nende konkreetsetele maksukogumisõigustele ja spetsiaalsele institutsioonilisele korraldusele, mis vähendab nende kohustuste täitmata jätmise riski;
  - iii) Euroopa Finantsstabiilsuse Fond, Euroopa stabiilsusmehhanism või liit, kui see on asjakohane;
  - iv) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ artikli 117 lõikes 2 nimetatud mitmepoolne arengupank, mis on asutatud liidus;
- b) keskne vastaspool suudab keskse vastaspoole sisehinnangu alusel tõendada, et ta krediidirisk on väike;
- c) garantii on nomineeritud ühes järgmistest valuutadest:
- i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool pädevale asutusele tõendada, et ta suudab seda riski nõuetekohaselt juhtida;
  - ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib tehinguid, sellise tagatise piires, mis on ette nähtud, et katta keskse vastaspoole riski kõnealuses valuutas;
- d) garantii on tagasivõtmatu ja tingimusteta ning seda andev üksus ei saa tugineda mis tahes õiguslikule või lepingulisele erandile või õiguslikule või lepingulisele kaitsevahendile, et keelduda garantii väljamaksmisest;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

▼ M2

- e) garantiid saab täita kohustusi mittetäitva kliiriva liikme portfelli likvideerimise perioodi jooksul ilma, et selle suhtes kohaldataks mis tahes järelevalvealaseid, õiguslikke või tegevusalaseid piiranguid või mis tahes kolmandate isikute nõudeid.

Punkti b kohaldamisel kasutab keskne vastaspool kõnealuses punktis osutatud hindamisel kindlaksmääratud ja objektiivset metoodikat, mis ei tugine täielikult väliste arvamustele.

▼ B

3. JAGU

Kuld▼ C1

Et kulda saaks määruse (EL) nr 648/2012 artikli 46 lõike 1 alusel aktsepteerida tagatisena, peab see olema tunnustatud standardile (*Good Delivery*) vastav isikule määratud (*allocated*) puhas kullakang ja vastama järgmistele tingimustele:

▼ B

- a) kulda hoiab otse keskne vastaspool;
- b) kuld on hoiustatud Euroopa Majanduspiirkonna keskpangas või sellist valuutat emiteerivas keskpangas, millega seoses on kesksel vastaspoolel riskid, kusjuures kõnealustel keskpankadel on asjakohane kord, et kaitsta kliiriva liikme või klientide omandiõigust seoses kullaga, ja nad võimaldavad taotluse korral kesksel vastaspoolel kulda viivitamata kasutada;
- c) kuld on hoiustatud direktiivi 2006/48/EÜ kohases tegevusloa saanud krediidiasutuses, kellel on asjakohane kord, et kaitsta kliiriva liikme või klientide omandiõigust seoses kullaga ja kes võimaldab taotluse korral kesksel vastaspoolel kulda viivitamata kasutada, ning keskne vastaspool suudab pädevale asutusele tõendada, et asjaomasel krediidiasutusel on keskse vastaspoole asjakohase sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et krediidiasutus asub teatavas riigis;
- d) kuld on hoiustatud sellises kolmanda riigi krediidiasutuses, kelle suhtes kohaldatakse ja kes järgib usaldatavusnõudeid, mida pädev asutus peab vähemalt samaväärseks direktiivis 2006/48/EÜ sätestatud nõuetega, ning kellel on usaldusväärsed raamatupidamistavad, turvaprotseduurid ja sisekontroll ning kellel on asjakohane kord, et kaitsta kliiriva liikme või klientide omandiõigust seoses kullaga ja kes võimaldab taotluse korral kesksel vastaspoolel kulda viivitamata kasutada, ning keskne vastaspool suudab pädevale asutusele tõendada, et asjaomasel krediidiasutusel on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidirisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et krediidiasutus asub teatavas riigis.

II LISA

Väga likviidsete rahaliste vahendite suhtes kohaldatavad tingimused

1. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõike 1 kohaldamisel võib väga likviidsete finantsinstrumentidena, millega kaasneb minimaalne krediidi- ja tururisk, käsitada selliseid finantsinstrumente, mille puhul on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) võlainstrumentid on emiteerinud või neid otseselt garanteerib:
  - i) valitsus;
  - ii) keskpank;
  - iii) direktiivi 2006/48/EÜ VI lisa 1. osa punktis 4.2 osutatud mitmepoolne arengupank;
  - iv) Euroopa Finantsstabiilsuse Fond ja Euroopa stabiilsusmehhanism, kui asjakohane;
- b) keskne vastaspool suudab tõendada, et neil on keskse vastaspoole sisehinnangu kohaselt madal krediidi- ja tururisk. Sellisel hindamisel kasutab keskne vastaspool kindlaks määratud ja objektiivset metoodikat, mis ei põhine täielikult välishinnangutel ja mille puhul võetakse arvesse riski, mis tuleneb sellest, et emitent asub teatavas riigis;
- c) Keskse vastaspoole portfelli keskmine tähtaeg ei ole üle kahe aasta;
- d) need on noteeritud ühes järgmistest valuutadest:
  - i) valuuta, mille riskiga seoses suudab keskne vastaspool tõendada, et ta suudab seda riski juhtida, või
  - ii) valuuta, milles keskne vastaspool kliirib tehinguid, sellise tagatise piires, mis on saadud kõnealuses valuutas.
- e) need on vabalt võõrandatavad ning nende suhtes ei ole õiguslikke piiranguid ega kolmanda isiku nõudeid, mis takistavad likvideerimist;
- f) nende puhul on aktiivne kohese müügi või repolepingute turg, kus osalevad erinevad ostja- ja müüjarühmad ning millele on kesksel vastaspoolel kindel juurdepääs, sealhulgas halvenenud turutingimustes;
- g) kõnealuste instrumentide kohta on usaldusväärsed ja korrapäraselt avaldatavad hinnaandmed.

2. Määruse (EL) nr 648/2012 artikli 47 lõike 1 kohaldamisel võib väga likviidsete finantsinstrumentidena, millega kaasneb minimaalne krediidi- ja tururisk, käsitada ka tuletislepinguid, kui need on sõlmitud järgmisel otstarbel:

- a) kohustusi mittetäitva kliiriva liikme portfelli riskide maandamine keskse vastaspoole rikkumismenetluse osana, või
- b) VIII peatüki kohaselt kehtestatud likviidsusriski juhtimise raamistikust tuleva valuutariski maandamine.

Kui sellisel juhul kasutatakse tuletislepinguid, peaksid need olema tuletislepingud, mille kohta avaldatakse korrapäraselt usaldusväärseid andmeid, ning kõnealuseid tuletislepinguid tuleks kasutada ainult ajavahemikul, mida on vaja keskse vastaspoolele avatud krediidi- ja tururiski vähendamiseks.

Keskse vastaspoole põhimõtted tuletislepingute kasutamise kohta kiidab heaks juhtorgan pärast konsulteerimist riskikomiteega.